

631

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 2009 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń (Dz. U. Nr 64, poz. 397) załącznik otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. W przypadku stad, w stosunku do których na podstawie przepisów rozporządzenia wymienionego w § 1 wydano nakazy i zakazy oraz nadano status stada w obszarze zapowietrzonym lub stada seronegatywnego, powiatowy lekarz weterynarii, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wyda z urzędu nakazy i zakazy oraz nada, w drodze decyzji, w zależności od liczby i wyników badań przeprowadzonych w tym stadzie oraz liczby szczepień, status stada:

1) potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkiego,

2) potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkiego — szczepionego,

3) seronegatywnego,

4) seronegatywnego — szczepionego,

5) wolnego od wirusa choroby Aujeszkiego,

6) zakażonego wirusem choroby Aujeszkiego,

7) podejrzanego o zakażenie wirusem choroby Aujeszkiego

— zgodnie z warunkami określonymi dla nadania danego statusu w załączniku do rozporządzenia wymienionego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2009 r. (poz. 631)

PROGRAM ZWALCZANIA CHOROBY AUJESZKIEGO U ŚWIŃ

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: choroba Aujeszkiego u świń

Okres realizacji: 2008—2013

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego choroby

Pierwszy przypadek choroby Aujeszkiego w Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono w roku 1958 u zwierząt futerkowych. Rok później po raz pierwszy zarejestrowano tę chorobę u świń.

Badania zmierzające do wykrycia w Rzeczypospolitej Polskiej seroreagentów dla wirusa choroby Aujeszkiego są prowadzone wyrywkowo od połowy lat 60. ubiegłego wieku, a systematycznie, ale w ograniczonym zakresie, od 1990 r. przez Zakład Chorób Świń

Państwowego Instytutu Weterynaryjnego — Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, zwanego dalej „PIWet — PIB w Puławach”. Wyniki tych badań stanowią istotną wskazówkę dotyczącą dynamiki szerzenia się tej choroby w kraju.

Rozprzestrzenianie się choroby, na podstawie wyżej wymienionych wyników badań, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach:

1) 1990—1998 — przedstawia tabela nr 1 oraz wykres nr 1;

2) 1999—2007 — przedstawia tabela nr 2 oraz wykres nr 2.

Liczbę ognisk choroby Aujeszkiego zarejestrowanych w poszczególnych województwach w 2007 r. przedstawia tabela nr 3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
33	radomskie	n. b.	-	n. b.	n. b.	-	-	-	-	-	-
34	rzeszowskie	n. b.	-	n. b.	-	-	-	-	-	-	-
35	siedleckie	-	-	-	-	-	-	n. b.	-	-	-
36	sieradzkie	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+
37	skierniewickie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	ślupskie	n. b.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39	suwalskie	+	-	n. b.	n. b.	-	-	n. b.	-	-	+
40	szczecińskie	n. b.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41	tarnobrzeskie	n. b.	n. b.	n. b.	n. b.	-	n. b.	-	-	-	-
42	tarnowskie	n. b.	n. b.	n. b.	-	-	n. b.	n. b.	-	-	-
43	toruńskie	+	-	-	n. b.	n. b.	+	+	+	-	+
44	warszawskie	n. b.	-	n. b.	n. b.	-	-	-	n. b.	n. b.	-
45	wałbrzyskie	n. b.	-	n. b.	n. b.	-	n. b.	n. b.	-	-	-
46	włocławskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	wrocławskie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48	zamojskie	-	n. b.	-	-	-	-	-	-	-	-
49	zielonogórskie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
RAZEM		7/21** (33,30 %)	21/39 (53,85 %)	10/27 (37,00 %)	12/29 (41,38 %)	13/36 (36,10 %)	17/37 (45,95 %)	18/38 (47,37 %)	13/45 (28,90 %)	7/39 (17,95 %)	29/49 (59,18 %)

* n. b. — nie badano; (-) lub (+) — ujemny lub dodatni wynik badania.

** Liczba dodatnich wyników badań podzielona przez liczbę badanych województw.

Tabela 2. Rozprzestrzenianie się choroby Aujeszkiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1999—2007

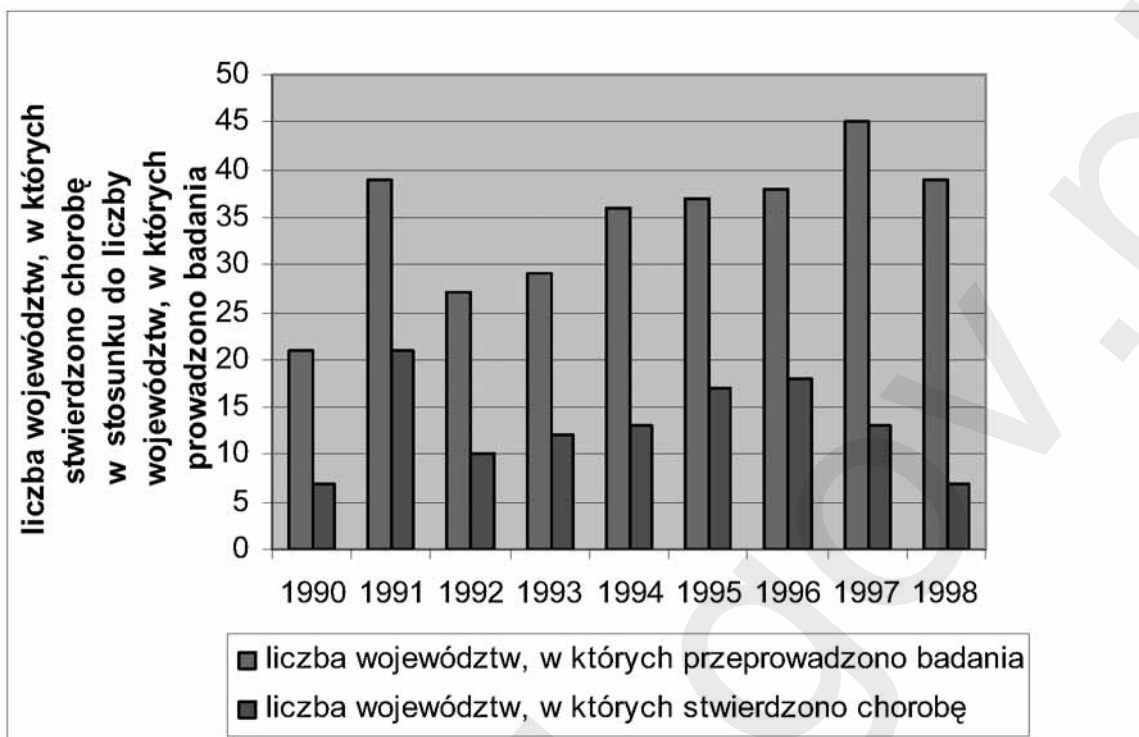
Lp.	Województwo	Rok											Zapowietrzenie ogółem				
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007							
1	dolnośląskie	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	
2	kujawsko-pomorskie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	lubelskie	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
4	lubuskie	+	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+
5	łódzkie	+	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+
6	małopolskie	+	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+
7	mazowieckie	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
8	opolskie	+	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
9	podkarpackie	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
10	podlaskie	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
11	pomorskie	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
12	śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+
13	świętokrzyskie	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14	warmińsko-mazurskie	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
15	wielkopolskie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16	zachodniopomorskie	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
	RAZEM %	11/16* (68,75 %)	12/16 (75 %)	10/16 (62,5 %)	8/16 (50 %)	6/16 (37,50 %)	8/16 (50 %)	7/16 (43,75 %)	9/16 (56,25 %)	2/16 (12,5 %)	16/16 (100 %)						

* Liczba dodatnich wyników badań podzielona przez liczbę badanych województw.

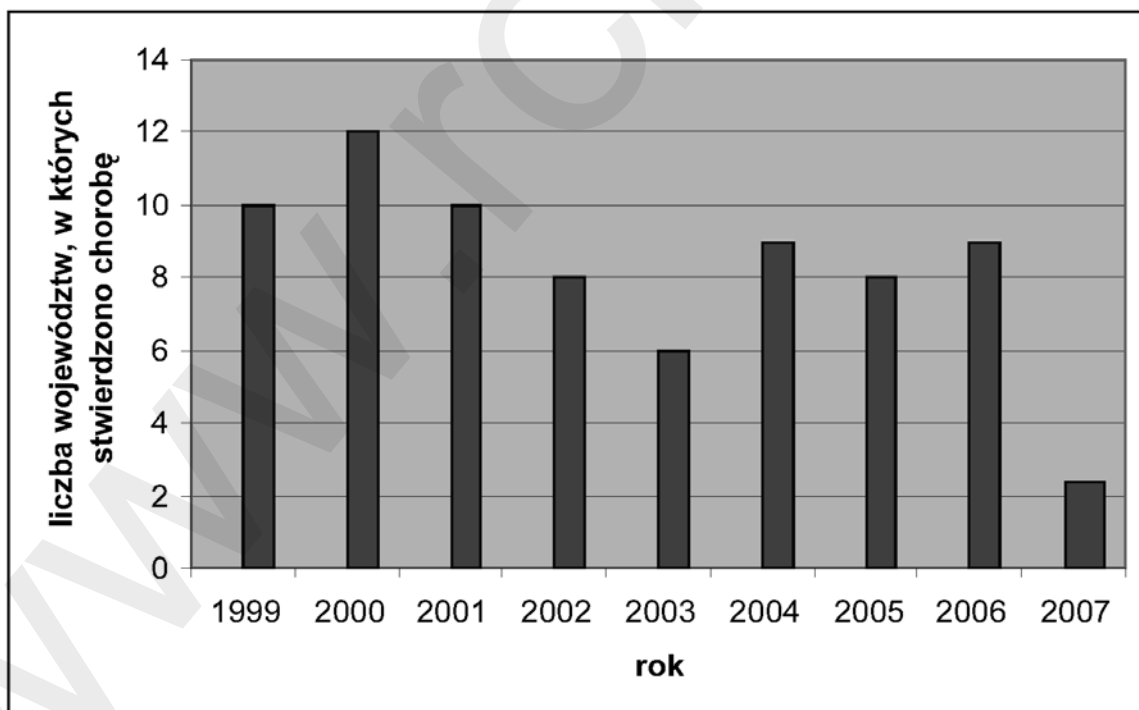
Tabela 3. Liczba ognisk choroby Aujeszkiego zarejestrowanych w 2007 r. w poszczególnych województwach Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	miesiąc		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	RAZEM
	województwo														
1	dolnośląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2	kujawsko-pomorskie	-	2	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	12
3	lubelskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
4	lubuskie	-	1	-	1	2	-	-	-	-	1	-	1	-	7
5	łódzkie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
6	małopolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
7	mazowieckie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
8	opolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
9	podkarpackie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
10	podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
11	pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
12	śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
13	świętokrzyskie	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
14	warmińsko-mazurskie	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
15	wielkopolskie	1	1	-	-	1	-	1	1	2	-	-	1	3	10
16	zachodniopomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	RAZEM	1	3	2	1	1	1	3	10	5	2	0	2	3	33

Wykres 1. Rozprzestrzenianie się choroby Aujeszkiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990—1998

Wykres 2. Rozprzestrzenianie się choroby Aujeszkiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1999—2007

Rzeczpospolita Polska wdrożyła program zwalczania choroby Aujeszkiego u świń w województwie lubuskim, który jest realizowany od 2006 r. Do końca 2007 r. zakończono drugi etap realizacji programu, który polegał na:

1) badaniu serologicznym świń w stadach potencjalnie wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego (drugie pobieranie próbek);

2) szczepieniu świń w stadach zakażonych i w obszarze zapowietrzonym oraz poddawaniu ubojowi świń w stadach zakażonych.

Wyniki pierwszego i drugiego etapu programu realizowanego w województwie lubuskim przedstawiają tabele nr 4 i 5.

Tabela 4. Wyniki pierwszego etapu (pierwszego pobierania próbek) programu realizowanego na obszarze województwa lubuskiego

Zbadano		Dodatnie wyniki badania serologicznego		Status stad						Szczepienia	
				potencjalnie wolne			zakażone				w obszarze zapowietrzonym
stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta
3 255	30 822	3	14	3 238	221 028	3	3 375	14	223		2 735
ogólna liczba zwierząt w stadach zbadanych											

Tabela 5. Wyniki drugiego etapu (drugiego pobierania próbek) programu realizowanego na obszarze województwa lubuskiego

Zbadano		Dodatnie wyniki badania serologicznego		Status stad						Szczepienia	
				seronegatywne			zakażone				w obszarze zapowietrzonym
stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta	stada	zwierzęta
3 260	62 821	4	7	3 243	235 472	4	221	13	118		77
ogólna liczba zwierząt w stadach zbadanych											

3. Opis programu

Okres realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „programem”, jest zaplanowany na 6 kolejnych lat kalendarzowych, tj. lata 2008—2013. Ze względu na przewidywaną dynamikę zmian w zakresie sytuacji epizootycznej dotyczącej choroby Aujeszkyego u świń program ten będzie przedkładał Komisji Europejskiej w formie corocznych wniosków, celem uzyskania współfinansowania.

W województwie lubuskim jest kontynuowany program, rozpoczęty w 2006 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego (Dz. U. Nr 109, poz. 751) i realizowany w 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego w 2007 r. (Dz. U. Nr 156, poz. 1098). Program na obszarze województwa lubuskiego do 2007 r. był finansowany ze środków budżetu państwa.

Od 2008 r. wprowadza się program na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Celem programu jest uwolnienie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od choroby Aujeszkyego u świń. W odniesieniu do poszczególnych regionów cel ten może zostać osiągnięty w terminie wcześniejszym niż rok 2013.

Programem są objęte wszystkie stada świń zarejestrowane zgodnie z ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281), przy czym w rozumieniu programu za świnię uznaje się zwierzęta z rodziny *Suidae*, z wyjątkiem dzików. W przypadku nieprzestrzegania przepisów wyżej wymienionej ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt w stosunku do posiadacza zwierząt stosuje się sankcje określone w rozdziale 7 tej ustawy.

Pobieraniu próbek krwi w ramach realizacji programu podlegają świnię od 12. tygodnia życia. Program nie przewiduje wyjątków od tej zasady.

Na potrzeby niniejszego programu rozróżnia się rodzaje stad świń:

- 1) stada zarodowe, za które uważa się stada posiadające knury lub lochy i prosięta ssące, w których prosięta odsadzone od loch są przeznaczone do dalszej hodowli lub chowu;
- 2) tuczarnie, za które uważa się stada znajdujące się w gospodarstwach, do których wprowadza się z innych gospodarstw prosięta lub warchlaki przeznaczone do tuczu, a następnie do uboju;
- 3) stada o pełnym cyklu produkcyjnym, za które uważa się stada inne niż stada zarodowe i tuczarnie, a w szczególności stada posiadające lochy i knury lub lochy oraz potomstwo w różnym wieku produkcyjnym (prosięta, warchlaki, tuczniaki).

Program koncentruje się głównie na ocenie i monitoringu sytuacji epizootycznej w stadach posiadających lochy lub knury, czyli w stadach zarodowych, oraz w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym.

Program jest realizowany zgodnie z metodą „szczepienie — eliminacja”, polegającą na szczepieniu świń w stadach zakażonych, badaniu serologicznym świń stada podstawowego i uboju lub zabiciu zwierząt o dodatnim wyniku tego badania lub na alternatywnej metodzie likwidacji wirusa w stadzie. Alternatywną metodą likwidacji wirusa w stadzie zakażonym jest:

- 1) odroczone ubój świń w stadzie, polegający na uboju świń po osiągnięciu masy ubojowej, a w przypadku stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym — także na uboju loch po wyproszczeniu i odsadzeniu prosiąt albo
- 2) w uzasadnionych przypadkach, natychmiastowy ubój lub zabicie wszystkich świń w stadzie.

O metodzie zwalczania choroby decyduje powiatowy lekarz weterynarii, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, biorąc w szczególności pod uwagę liczbę stad zakażonych na obszarze powiatu, obsadę zwierząt w tych stadach, dobrostan zwierząt i inne przesłanki epizootyczne (np. sytuacja epizootyczna w powiatach sąsiadujących), a także przesłanki ekonomiczne. W przypadku gdy odsetek stad zakażonych w powiecie jest równy lub wyższy niż 5 %, o metodzie zwalczania choroby powiatowy lekarz weterynarii decyduje w uzgodnieniu z właściwym wojewódzkim lekarzem weterynarii.

Uzyskanie przez stada zarodowe i o pełnym cyklu produkcyjnym statusu wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego jest poprzedzone trzema badaniami serologicznymi próbek krwi, przeprowadzonymi w odstępie od 2 do 6 miesięcy każde. W przypadku gdy wszystkie wyniki badań próbek pobranych w danym stadzie w pierwszym, drugim i trzecim pobieraniu próbek będą ujemne, to stado takie uzyskuje status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

Uzyskanie przez tuczarnie statusu wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego jest poprzedzone dwoma badaniami serologicznymi próbek krwi, przeprowadzonymi w odstępie od 2 do 6 miesięcy. W przypadku gdy wszystkie wyniki badań pobranych próbek będą ujemne w obu badaniach, tuczarnia uzyskuje status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

Stado, w którym posiadacz prowadził badania serologiczne świń w kierunku choroby Aujeszkyego w jednym z laboratoriów, o których mowa w pkt 4.2, może zostać uznane za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego po jednokrotnym badaniu serologicznym, w którym uzyskano ujemny wynik, wykonanym w ramach programu. Warunkiem uznania stada za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego w takim przypadku jest w szczególności, aby posiadacz stada wykazał, że w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie w ramach programu w stadzie podstawowym nie stwierdzono klinicznych, patologicznych i serologicznych objawów choroby Aujeszkyego oraz zostały spełnione inne wymagania określone w pkt 3.1.3.

Pierwszym etapem realizacji programu w 2008 r. jest wykonanie pierwszego pobierania próbek we wszystkich stadach świń położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Po zakończeniu pierwszego etapu programu będzie przeprowadzone drugie pobieranie próbek, którym zostaną objęte stada uznane za potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkyego świń — w przypadku stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym — oraz uznane za seronegatywne — w przypadku tuczarni.

W roku 2008 zostały również rozpoczęte szczepienia świń w stadach zakażonych oraz alternatywna metoda likwidacji wirusa choroby Aujeszkyego w stadzie.

Pogłowie świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, według Głównego Urzędu Statystycznego, jest szacowane na około 18,1 milionów świń, z czego około 1,8 miliona świń stanowią zwierzęta hodowlane, w tym około 244 tys. stanowią zwierzęta wpisane lub oczekujące na wpis do ksiąg hodowlanych lub rejestrów, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (lochy, loszki, knury, knurki), a około 16,3 miliona — prosięta, warchlaki oraz tuczniaki (stan z czerwca 2006 r.).

Pogłowie świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Pogłowie świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Region	Gatunek zwierząt objętych programem	Liczba stad		Pogłowie zwierząt	
		stada zarodowe o pełnym cyklu produkcyjnym	tuczarnie	lochy, knury	tuczniaki, prosięta, warchlaki
Rzeczpospolita Polska	świnie	219091	252686	1814448	16313671
		471777		18128119	

Do czynności związanych z realizacją programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powiatowi lekarze weterynarii mogą wyznaczać lekarzy weterynarii i inne osoby, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.). Wymienionym osobom odpowiednio, za pobranie próbek krwi od świń do badania laboratoryjnego oraz za podanie świń szczepionki przeciwko chorobie Aujeszkyego albo za wykonanie czynności pomocniczych, po wykonaniu zleconych czynności i przedstawieniu faktury lub rachunku, przysługuje wynagrodzenie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. Nr 178, poz. 1837, z późn. zm.).

Za realizację programu na obszarze powiatu jest odpowiedzialny właściwy powiatowy lekarz weterynarii, natomiast na obszarze województwa właściwy wojewódzki lekarz weterynarii.

Realizację programu na obszarze całego kraju nadzoruje Główny Lekarz Weterynarii.

3.1. Pobieranie próbek od świń do badań w kierunku choroby Aujeszkyego

W dniu rozpoczęcia realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwagi na nie w pełni rozpoznaną sytuację epizootyczną, wszystkie stada świń uznano za stada o nierozpoznanej sytuacji epizootycznej i poddano pierwszemu pobieraniu próbek.

Na podstawie wyników badań pierwszego pobierania próbek zostanie określony status epizootyczny wszystkich stad świń.

3.1.1. Pobieranie próbek w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym

Pierwsze pobieranie próbek przeprowadza się we wszystkich stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem wykonania pierwszego pobierania próbek jest:

- 1) wykrycie seroreagentów w stadach z 95 % prawdopodobieństwem, przyjmując, że odsetek świń zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi co najmniej 20 %;
- 2) określenie procentu zakażenia wirusem choroby Aujeszkyego wśród loch i knurów w stadach zarodowych, a w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym także wśród tuczników, w poszczególnych powiatach i województwach Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) określenie liczby stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za zakażone i potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkyego.

Badaniu podlegają lochy i knury w stadach zarodowych i w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym. Badaniu podlegają także tuczniaki ze stad o pełnym cyklu produkcyjnym. W każdym stadzie tuczniaki do badania wybiera się losowo.

Szacunkową liczbę próbek krwi do pobrania od loch i knurów w pierwszym pobieraniu próbek w stadach zarodowych oraz w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym przedstawia tabela nr 7.

Tabela 7. Szacunkowa liczba próbek krwi do pobrania od loch i knurów w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym w pierwszym pobieraniu próbek

Liczba loch lub loch i knurów w stadzie	Liczba stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym danej wielkości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	Przewidywana średnia liczba obiektów budowlanych w stadzie	Liczba pobieranych próbek w jednym obiekcie budowlanym	Ogólna liczba pobieranych próbek
1—10	124691	1,0	3*	374073
11—25	49255	1,0	6	295530
26—100	35262	1,2	12	507773
101—500	8429	1,5	13	164366
501—1000	1061	2,5	13	34483
powyżej 1000	393	5,0	13	25545
RAZEM	219091	—	—	1401770

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

Minimalną liczbę próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym określa się zgodnie z tabelą nr 8.

Tabela 8. Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym

Liczba tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym	Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym
1—10	3*
11—25	6
26—100	12
101—500	13
501—1000	13
powyżej 1000	13

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

Próbki od tuczników pobiera się tak, aby z każdego obiektu budowlanego gospodarstwa pobrać losowo z różnych kójców co najmniej 3 próbki.

W zależności od wyników badań pierwszego pobierania próbek stadu zarodowemu lub o pełnym cyklu produkcyjnym powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, nadaje następujący status:

1) stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkiego — w przypadku gdy wszystkie wyniki badań są ujemne, w tym wyniki badań próbek

wątpliwych przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym;

2) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkiego — w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania, za który uważa się również dodatni wynik badania próbki wątpliwej przeprowadzonego w laboratorium referencyjnym.

Dalszy sposób postępowania w stosunku do stad, o których mowa w ppkt 2, jest określony w pkt 3.3.1 —3.3.6.

W przypadku uzyskania jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może określić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbki wątpliwe do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyników badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

Na podstawie wyników badań uzyskanych w pierwszym pobieraniu próbek, w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkiego przeprowadza się drugie pobieranie próbek do badań weryfikujących w okresie od 2 do 6 miesięcy po zakończeniu pierwszego pobierania próbek w tych stadach.

Celem badań próbek krwi w drugim pobieraniu próbek jest potwierdzenie niewystępowania zakażenia wirusem choroby Aujeszkiego w stadzie lub jego wykrycie, przy zastosowaniu zasady badania zwierząt w stadzie pozwalającej na:

- 1) wykrycie, z 95 % prawdopodobieństwem, seroreagentów w stadach uznanych za potencjalnie wolne

od wirusa choroby Aujeszkiego u świń przy założeniu, że odsetek zwierząt zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi 5 %;

- 2) weryfikację, określonego na podstawie pierwszego badania, procentu zakażenia stad wirusem choroby Aujeszkiego w poszczególnych powiatach i województwach oraz liczby stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za zakażone lub potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkiego.

Badaniu podlegają lochy i knury w stadach zarodowych i w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym. Badaniu podlegają także tuczniaki ze stad o pełnym cyklu produkcyjnym. W każdym stadzie tuczniaki do badania wybiera się losowo.

W wyliczeniach do szacunkowego zestawienia przewidywanej liczby próbek krwi przyjęto, że liczba stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym w Rzeczypospolitej Polskiej, w których stwierdzi się zakażenie, będzie niska. W związku z tym założono, że drugie pobieranie próbek będzie dotyczyć 95 % tych stad.

Szacunkową liczbę próbek krwi do pobrania od loch i knurów w drugim pobieraniu próbek w stadach zarodowych oraz w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Szacunkowa liczba próbek krwi do pobrania w drugim pobieraniu próbek od loch i knurów w stadach zarodowych oraz o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkiego

Liczba loch lub loch i knurów w stadzie	Liczba stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za potencjalnie wolne od wirusa choroby Aujeszkiego (95 % wszystkich stad na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	Przewidywana średnia liczba obiektów budowlanych w stadzie	Liczba pobieranych próbek w jednym obiekcie budowlanym	Ogólna liczba pobieranych próbek
1—10	118456	1,0	5*	592280
11—25	46792	1,0	10	467920
26—100	33499	1,2	40*	1607952
101—500	8008	1,5	51	612612
501—1000	1008	2,5	57	143640
powyżej 1000	373	5,0	58	108170
RAZEM	208136	—	—	3532574

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

Minimalną liczbę próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym określa się zgodnie z tabelą nr 10.

Tabela 10. Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym

Liczba tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym	Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym
1—10	3*
11—25	6
26—100	12
101—500	13
501—1000	13
powyżej 1000	13

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

Próbki od tuczników pobiera się tak, aby z każdego obiektu budowlanego gospodarstwa pobrać losowo z różnych kojców co najmniej 3 próbki.

W zależności od wyników badań drugiego pobierania próbek, stadu zarodowemu lub o pełnym cyklu produkcyjnym powiatowy lekarz weterynarii nadaje, w drodze decyzji, następujący status:

- 1) stada seronegatywnego — w przypadku gdy wszystkie wyniki badań są ujemne, w tym wyniki badań próbek wątpliwych przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym;
- 2) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego — w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania, za który uważa się również dodatni wynik badania próbki wątpliwej przeprowadzonego w laboratorium referencyjnym.

Dalszy sposób postępowania w stosunku do stad, o których mowa w ppkt 2, jest określony w pkt 3.3.1—3.3.6.

W przypadku uzyskania jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może określić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbki wątpliwe do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyni-

ków badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

W celu uzyskania przez stado statusu stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, w stadzie o statusie seronegatywnym przeprowadza się trzecie pobieranie próbek.

Trzecie pobieranie próbek przeprowadza się po upływie od 2 do 6 miesięcy po drugim pobieraniu próbek w stadach, które na podstawie wyników drugiego pobierania próbek uzyskały status stada seronegatywnego.

Polega ono na:

- 1) jednokrotnym badaniu, w jednym czasie, wszystkich loch i knurów w stadzie, pod warunkiem że:
  - a) świnie, od których pobrano próbki do badań w kierunku choroby Aujeszkyego, zostały indywidualnie i trwale oznakowane przez ich posiadacza,
  - b) istnieje możliwość przyporządkowania pobieranej próbki do zwierzęcia, od którego została pobrana, oraz
- 2) badaniu, w jednym czasie, losowo wybranych tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym. Minimalną liczbę próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym określa się zgodnie z tabelą nr 11. Próbki od tuczników pobiera się tak, aby z każdego obiektu budowlanego gospodarstwa pobrać losowo z różnych kojców co najmniej 3 próbki.

Tabela 11. Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym

Liczba tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym	Minimalna liczba próbek do pobrania od tuczników w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym
1—10	3*
11—25	6
26—100	12
101—500	13
501—1000	13
powyżej 1000	13

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

W wyliczeniach do szacunkowego określenia liczby próbek krwi do pobrania przyjęto, że liczba zakaźnych loch i knurów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie bardzo niska. W związku z tym założono, że trzecie pobieranie próbek dotyczyć będzie 93 % tych zwierząt, czyli około 1 687 437 świń.

W przypadku braku trwałego i indywidualnego oznakowania zwierząt stada podstawowego przed trzecim pobieraniem próbek, wyznaczony lekarz weterynarii pobiera próbki od wszystkich zwierząt stada podstawowego, a w przypadku otrzymania co najmniej jednego dodatniego wyniku badania, całe stado podstawowe zostaje zabite lub poddane ubojowi bez prawa do odszkodowania. Natomiast, jeżeli wyniki badań są ujemne, nadanie statusu zostanie uzależnione od wykonania przez posiadacza zwierząt trwałego, indywidualnego oznakowania zwierząt stada podstawowego.

W zależności od wyników badań trzeciego pobierania próbek stada zarodowemu lub o pełnym cyklu produkcyjnym powiatowy lekarz weterynarii nadaje, w drodze decyzji, następujący status:

- 1) stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — w przypadku gdy wszystkie wyniki badań są ujemne, w tym wyniki badań próbek wątpliwych przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym;
- 2) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego — w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania, za który uważa się również dodatni wynik badania próbki wątpliwej przeprowadzonego w laboratorium referencyjnym.

Dalszy sposób postępowania w stosunku do stad, o których mowa w ppkt 2, jest określony w pkt 3.3.1—3.3.6.

W przypadku uzyskania jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może określić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbki wątpliwe do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyników badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

3.1.2. Pobieranie próbek w tuczarniach

Pierwsze pobieranie próbek przeprowadza się we wszystkich tuczarniach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem wykonania pierwszego pobierania próbek w tuczarniach jest:

- 1) wykrycie seroreagentów w stadach z 95 % prawdopodobieństwem, przyjmując, że odsetek świń zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi co najmniej 20 %;
- 2) określenie procentu zakażenia wirusem choroby Aujeszkyego wśród tuczników w tuczarniach w poszczególnych powiatach i województwach Rzeczypospolitej Polskiej oraz
- 3) określenie liczby tuczarni uznanych za zakażone i seronegatywne.

Szacunkową liczbę próbek krwi do pobrania od tuczników w tuczarniach w pierwszym pobieraniu próbek przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12. Szacunkowa liczba próbek krwi do pobrania od tuczników w tuczarniach w pierwszym pobieraniu próbek

Liczba tuczników w tuczarni	Liczba tuczarni danej wielkości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	Przewidywana średnia liczba obiektów budowlanych w stadzie	Liczba pobieranych próbek w jednym obiekcie budowlanym	Ogólna liczba pobieranych próbek
1—10	131714	1,0	3*	395142
11—25	63415	1,0	6	380490
26—100	46357	1,2	12	667541
101—500	9921	1,5	13	193460
501—1000	750	2,5	13	24375
powyżej 1000	529	5,0	13	34385
RAZEM	252686	—	—	1695393

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

W zależności od wyników badań pierwszego pobierania próbek, powiatowy lekarz weterynarii nadaje tuczarni, w drodze decyzji, następujący status:

- 1) stada seronegatywnego — w przypadku gdy wszystkie wyniki badań są ujemne, w tym wyniki badań próbek wątpliwych przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym;
- 2) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkiego — w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania, za który uważa się również dodatni wynik badania próbki wątpliwej przeprowadzonego w laboratorium referencyjnym.

Dalszy sposób postępowania w stosunku do stad, o których mowa w ppkt 2, jest określony w pkt 3.3.1—3.3.6.

W przypadku uzyskania jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może określić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbki wątpliwe do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyników badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

Drugie pobieranie próbek przeprowadza się po upływie od 2 do 6 miesięcy po pierwszym pobieraniu próbek w tuczarni, która na podstawie wyników pierwszego pobierania próbek została uznana za stado o statusie seronegatywnym.

Jeżeli nie ma możliwości ponownego pobrania próbek od świń z danego obiektu budowlanego tu-

czarni, gdyż świny te po uzyskaniu masy ubojowej zostały wywiezione do rzeźni, próbki w ramach drugiego pobierania próbek w takim przypadku pobiera się od nowo wprowadzonych świń.

Celem badań próbek krwi pobranych w drugim pobieraniu próbek jest potwierdzenie niewystępowania zakażenia wirusem choroby Aujeszkiego w stadzie lub jego wykrycie, przy zastosowaniu zasady badania zwierząt w stadzie pozwalającej na:

- 1) wykrycie, z 95 % prawdopodobieństwem, seroagentów w tuczarniach uznanych za seronegatywne, przy założeniu, że odsetek zwierząt zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi 10 lub 5 %;
- 2) weryfikację, określonego na podstawie pierwszego badania, procentu zakażenia stad wirusem choroby Aujeszkiego w poszczególnych powiatach i województwach Rzeczypospolitej Polskiej oraz liczby tuczarni uznanych za zakażone i seronegatywne.

Liczba próbek do pobrania od tuczników w tuczarni w drugim pobieraniu próbek zależeć będzie od:

- 1) gęstości populacji świń w województwie — niższa lub wyższa niż 100 świń na 100 ha użytków rolnych (według danych rocznika statystycznego rolnictwa i obszarów wiejskich z 2007 r.);
- 2) procentu zakażenia wszystkich stad w województwie, określonego na podstawie pierwszego pobierania próbek w stadach zarodowych, stadach o pełnym cyklu produkcyjnym oraz w tuczarniach — mniej niż 5 % lub 5 % i więcej;
- 3) przestrzegania przez hodowców świń zawartych w programie zasad dotyczących przemieszczania zwierząt.

W przypadku gdy gęstość populacji świń w województwie jest niższa od 100 świń na 100 ha użytków rolnych, zasada badania tuczniaków w stadzie powinna pozwolić na wykrycie seroreagentów w tuczarniach uznanych za seronegatywne z 95 % prawdopodobieństwem, przy założeniu, że odsetek zwierząt zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi 10 %.

W wyliczeniach do szacunkowego zestawienia przewidywalnej liczby próbek krwi przyjęto, że liczba tuczarni w województwach o gęstości populacji niż-

szej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych, w których stwierdzi się zakażenie, będzie niższa niż 5 %. W związku z tym założono, że drugie pobieranie próbek będzie dotyczyć powyżej 95 % tuczarni w tych województwach.

Szacunkową liczbę próbek do pobrania od tuczniaków w drugim pobieraniu próbek w tuczarniach położonych w województwach o gęstości populacji niższej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych przedstawia tabela nr 13.

Tabela 13. Szacunkowa liczba próbek krwi do pobrania w drugim pobieraniu próbek od tuczniaków w tuczarniach uznanych za seronegatywne, położonych na obszarze województw o gęstości populacji niższej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych

Liczba tuczniaków w tuczarni	Liczba tuczarni danej wielkości na obszarze województw o gęstości populacji świń niższej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych	Przewidywana średnia liczba obiektów budowlanych w stadzie	Liczba pobieranych próbek w jednym obiekcie budowlanym	Ogólna liczba pobieranych próbek
1—10	112067	1,0	4*	448268
11—25	48590	1,0	8	388720
26—100	28960	1,2	24	834048
101—500	2939	1,5	26	114621
501—1000	407	2,5	26	26455
powyżej 1000	178	5,0	28	24920
RAZEM	193141	—	—	1837032

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

W przypadku gdy gęstość populacji świń w województwie jest wyższa od 100 świń na 100 ha użytków rolnych, zasada badania zwierząt w stadzie powinna pozwolić na wykrycie seroreagentów w tuczarniach uznanych za seronegatywne z 95 % prawdopodobieństwem, przy założeniu, że odsetek zwierząt zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi 5 %.

Powyższą zasadę stosuje się także, gdy procent zakażenia stad w województwie, określony na podstawie pierwszego pobierania próbek, będzie równy lub wyższy 5 % oraz gdy istnieje podejrzenie, że posiadacz tuczarni nie przestrzega zasad dotyczących przemieszczania zwierząt, zawartych w programie.

W wyliczeniach do szacunkowego zestawienia przewidywanej liczby próbek krwi do pobrania przyjęto, że liczba tuczarni w województwach o gęstości populacji większej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych, w których stwierdzi się zakażenie, będzie niższa niż 5 %. W związku z tym założono, że drugie pobieranie próbek będzie dotyczyć powyżej 95 % tuczarni.

Szacunkową liczbę próbek do pobrania w drugim pobieraniu próbek od tuczniaków w tuczarniach położonych w województwach o gęstości populacji większej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych przedstawia tabela nr 14.

Tabela 14. Szacunkowa liczba próbek krwi do pobrania w drugim pobieraniu próbek od tuczników w tuczarniach uznanych za seronegatywne, położonych na obszarze województw o gęstości populacji świń większej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych

Liczba tuczników w tuczarni	Liczba tuczarni danej wielkości na obszarze województw o gęstości populacji świń wyższej od 100 świń na 100 ha użytków rolnych	Przewidywana średnia liczba obiektów budowlanych w stadzie	Liczba pobieranych próbek w jednym obiekcie budowlanym	Ogólna liczba pobieranych próbek
1—10	13062	1,0	5*	65310
11—25	11655	1,0	10	116550
26—100	15079	1,2	40*	723792
101—500	6486	1,5	51	496179
501—1000	306	2,5	57	43605
powyżej 1000	325	5,0	58	94250
RAZEM	46913	—	—	1539686

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

W zależności od wyników badań drugiego pobierania próbek, powiatowy lekarz weterynarii nadaje tuczarni, w drodze decyzji, następujący status:

- 1) stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — w przypadku gdy wszystkie wyniki badań są ujemne, w tym wyniki badań próbek wątpliwych, przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym;
- 2) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego — w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania, za który uważa się również dodatni wynik badania próbki wątpliwej przeprowadzonego w laboratorium referencyjnym.

Dalszy sposób postępowania w stosunku do stad, o których mowa w ppkt 2, jest określony w pkt 3.3.1—3.3.6.

W przypadku uzyskania jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może określić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbki wątpliwe do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyników badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

3.1.3. Przepis szczególny

Stado, którego posiadacz wykaże, że w okresie ostatnich 12 miesięcy:

- 1) w stadzie podstawowym nie stwierdzono klinicznych, patologicznych i serologicznych objawów choroby Aujeszkyego,
- 2) wszystkie zwierzęta stada podstawowego przebywające w tym stadzie, były dwukrotnie, w odstępie od 2 do 6 miesięcy, zbadane serologicznie w kierunku choroby Aujeszkyego w jednym z laboratoriów, o których mowa w pkt 4.2, i uzyskano ujemny wynik badania,
- 3) wszystkie zwierzęta wprowadzane do tego stada pochodziły ze stad o statusie epizootycznym równym lub wyższym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego,
- 4) nasienie wprowadzane do tego stada pochodziło z centrum pozyskiwania nasienia knurów, w którym — w okresie ostatnich 12 miesięcy — nie stwierdzono objawów choroby Aujeszkyego,
- 5) knury używane w tym stadzie do krycia naturalnego były badane serologicznie i uzyskano ujemny wynik badania w kierunku choroby Aujeszkyego oraz pochodziły z tego stada lub ze stada o statusie epizootycznym równym lub wyższym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego

— może zostać uznane, w drodze decyzji powiatowego lekarza weterynarii, za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego po jednym badaniu serologicznym wykonanym w ramach programu, jeżeli uzyskano ujemny wynik tego badania. Badaniu podlegają wszystkie świny stada podstawowego.

3.1.4. Stałe monitorowanie choroby

Serologiczne badania kontrolne, zwane dalej „stałym monitorowaniem choroby”, prowadzi się w stadach uznanych za:

- 1) wolne od wirusa choroby Aujeszkyego;
- 2) wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione oraz
- 3) urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego.

Celem stałego monitorowania choroby jest potwierdzenie utrzymywania statusu:

- 1) stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego oraz stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego;
- 2) regionu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

Do czasu uznania danej części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za region wolny od wirusa choroby Aujeszkyego, stałe monitorowanie choroby prowadzi się we wszystkich rodzajach stad uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego, wolne od wirusa choroby Aujeszkyego oraz wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione, położonych na tym obszarze.

Po uzyskaniu przez region statusu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, stałe monitorowanie choroby prowadzi się w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego, a w przypadku gdy istnieje podejrzenie, że posiadacz tuczarni nie przestrzega zawartych w programie zasad dotyczących przemieszczania zwierząt, także w tuczarni.

W trakcie prowadzenia stałego monitorowania choroby wszystkie świnie, od których pobierane są próbki do badań, muszą być trwale i indywidualnie oznakowane przez posiadacza zwierząt.

Stałe monitorowanie choroby w regionie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego prowadzi się co najmniej przez 24 miesiące od dnia uznania wszystkich stad w tym regionie za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego.

Stałe monitorowanie choroby prowadzi się do czasu uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolny przez Komisję Europejską.

W wyniku stwierdzenia podczas stałego monitorowania choroby jednego lub większej liczby wątpliwych wyników badań, jeżeli na podstawie wyników badań pozostałych próbek powiatowy lekarz weterynarii nie może potwierdzić statusu stada, zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, próbkę wątpliwą do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia. Do czasu uzyskania ostatecznych wyników badań próbek, pkt 3.3.1.1 ppkt 1 oraz pkt 3.3.1.2 ppkt 1 stosuje się odpowiednio.

3.1.4.1. Pobieranie próbek do czasu uznania danej części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za region wolny od wirusa choroby Aujeszkyego

W ramach stałego monitorowania choroby prowadzonego w stadach urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionych, badanie serologiczne przeprowadza się raz na 4 miesiące w 1/3 stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym tak, aby w okresie 12 miesięcy objąć badaniami wszystkie stada, o których mowa powyżej, na obszarze powiatu. Badaniu podlegają wszystkie lochy i knury w tych stadach.

W wyliczeniach do szacunkowego określenia liczby próbek krwi do pobrania przyjęto, że liczba zakażonych loch i knurów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie niska. W związku z tym założono, że stałe monitorowanie choroby dotyczyć będzie 92 % tych zwierząt rocznie, czyli około 1 669 292 świń.

W ramach stałego monitorowania choroby, prowadzonego w tuczarniach uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego, wolne od wirusa choroby Aujeszkyego oraz wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione, badanie serologiczne przeprowadza się raz na 4 miesiące w 1/3 tuczarni tak, aby w okresie 12 miesięcy objąć badaniami wszystkie tuczarnie, o których mowa powyżej, na obszarze powiatu.

Celem stałego monitorowania choroby w tuczarni jest wykrycie seroreagentów w stadach z 95 % prawdopodobieństwem, przyjmując, że odsetek świń zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi 20 %.

Liczbę próbek do pobrania od tuczników w tuczarniach uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego, wolne od wirusa choroby Aujeszkyego oraz wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Liczba próbek do pobrania od tuczników w tuczarniach uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkiego, wolne od wirusa choroby Aujeszkiego oraz wolne od wirusa choroby Aujeszkiego — szczepione

Liczba tuczników w tuczarni	Liczba próbek do pobrania z każdego obiektu budowlanego
1—10	3*
11—25	6
26—100	12
101—500	13
501—1000	13
powyżej 1000	13

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

3.1.4.2. Pobieranie próbek oraz dodatkowe środki ochronne w regionach wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego

Po uznaniu regionu za wolny od wirusa choroby Aujeszkiego, stałe monitorowanie choroby dotyczy stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym, uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkiego. Stałe monitorowanie choroby obejmuje tuczarnie jedynie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że posiadacz tuczarni nie przestrzega zawartych w programie zasad dotyczących przemieszczania zwierząt.

W regionach uznanych za wolne od wirusa choroby Aujeszkiego pobiera się próbki:

- 1) po 1 próbce krwi od każdego knura w okresie 12 miesięcy;

- 2) w stadach wielkotowarowych (więcej niż 750 loch) co kwartał:

- a) 15 próbek krwi od tuczników lub warchlaków oraz
- b) 25 próbek krwi od loch;

- 3) w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym innych niż określone w ppkt 2, losowo typowanych do badań w ramach stałego monitorowania choroby, zgodnie z zasadą pozwalającą na wykrycie z 95 % prawdopodobieństwem stad zakażonych w regionie wolnym przy założeniu, że odsetek tych stad wynosi 5 %.

Liczbę stad, o których mowa w ppkt 3, wytypowanych do zbadania w regionach wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16. Liczba stad wytypowanych do zbadania w regionach uznanych za wolne od wirusa choroby Aujeszkiego

Liczba stad świń na terenie regionu	Liczba stad, z których należy pobrać próbki do badania
1—10	5*
11—25	10
26—100	40*
101—500	51
501—1000	57
powyżej 1000	58

* W przypadku mniejszej liczby stad próbki pobiera się we wszystkich stadach.

Wyboru liczby zwierząt do badania w stadach dokonuje się zgodnie z zasadą pozwalającą na wykrycie z 95 % prawdopodobieństwem zwierząt zakażonych w stadzie, przy założeniu, że odsetek tych zwierząt wyno-

si 20 %. Próbkę do badania w stadach powinny być pobrane przede wszystkim od loch. Liczbę próbek do pobrania w stadzie do badań prowadzonych w ramach stałego monitorowania choroby przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Liczba próbek krwi do pobrania w stadzie wytypowanym do badań prowadzonych w ramach stałego monitorowania choroby

Liczba świń w stadzie	Liczba próbek do pobrania z każdego obiektu budowlanego
1—10	3*
11—25	6
26—100	12
101—500	13
501—1000	13
powyżej 1000	13

* W przypadku mniejszej liczby świń próbki pobiera się od wszystkich zwierząt.

W trakcie stałego monitorowania choroby w regionach wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, stosuje się dodatkowe środki w celu ochrony tych regionów przed przeniesieniem wirusa tej choroby:

- 1) świny wprowadzane do stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego mogą pochodzić jedynie z państw trzecich, określonych w przepisach Unii Europejskiej; przed upływem 30 dni od dnia wprowadzenia świń do stada przeznaczenia, położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pozostają one w tym stadzie i poddaje się je badaniu serologicznemu w kierunku choroby Aujeszkyego;
- 2) lochy z zaburzeniami rozrodu, w szczególności w przypadku poronień, powtarzania rui, mumifikacji płodów, rodzenia się martwych lub żywych, osłabionych prosiąt, w stadzie urzędowo wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego, poddaje się badaniu serologicznemu w kierunku choroby Aujeszkyego.

Posiadacz zwierzęcia oraz osoba mająca kontakt ze świnią, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, ma obowiązek powiadomienia powiatowego lekarza weterynarii o zaburzeniach rozrodu u loch, o których mowa w ppkt 2.

Badania serologiczne świń, o których mowa w ppkt 2, przeprowadza powiatowy lekarz weterynarii w ramach programu.

3.1.4.3. Stałe monitorowanie choroby w centrach pozyskiwania nasienia knurów

W przypadku centrów pozyskiwania nasienia knurów, po uzyskaniu przez nie statusu stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnego od wirusa

choroby Aujeszkyego — szczepionego lub urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, badaniami kontrolnymi w okresie 12 miesięcy obejmuje się co 3 miesiące 25 % zwierząt przebywających w centrum tak, aby w okresie 12 miesięcy zostało zbadanych 100 % zwierząt.

Badania w kierunku choroby Aujeszkyego wykonywane na podstawie załącznika nr 3 ust. 11 pkt 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia świń (Dz. U. Nr 100, poz. 1017, z późn. zm.) mogą być zaliczane na poczet powyższych badań kontrolnych.

3.1.4.4. Postępowanie w przypadku zawieszenia statusu stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego

W przypadku stwierdzenia podczas stałego monitorowania choroby w stadzie o statusie stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego co najmniej jednego dodatniego wyniku badania serologicznego, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, nadaje temu stadu status stada zawieszonoego oraz wprowadza w tym stadzie zakazy odnoszące się do stada zakażonego, określone w pkt 3.3.1.1 ppkt 1. W takim przypadku stosuje się pkt 3.3.1.2 ppkt 1.

Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, nakazuje w tym stadzie:

- 1) niezwłoczny ubój lub zabicie świń, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego w kierunku choroby Aujeszkyego;

- 2) przeprowadzenie badania serologicznego w kierunku choroby Aujeszkyego wszystkich świń stada podstawowego oraz świń, które miały kontakt ze świnia, u której uzyskano dodatni wynik badania, a w przypadku tuczarni — badania serologicznego pozwalającego na wykrycie 5 % świń zakażonych w stadzie, a także niezwłoczne poddanie ubojowi lub zabicie świń, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego;
- 3) przeprowadzenie ponownego badania serologicznego w kierunku choroby Aujeszkyego po upływie co najmniej 30 dni od badania, o którym mowa w ppkt 2, celem kontroli.

Status stada zawieszono, powiatowy lekarz weterynarii nadaje także, w drodze decyzji, stadu o statusie stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego, w przypadku gdy spełnia ono przesłanki do uznania go za stado podejrzane o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego, określone w pkt 3.2. W takim przypadku pkt 3.3.1.4 nie stosuje się. Powiatowy lekarz weterynarii wprowadza w takim stadzie zakazy odnoszące się do stada zakażonego, określone w pkt 3.3.1.1 ppkt 1, oraz nakazuje badania serologiczne świń w stadzie. Próbkę do badań serologicznych pobiera się zgodnie z tabelą nr 17 zawartą w pkt 3.1.4.2.

Powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na:

- 1) przemieszczanie świń ze stada bezpośrednio do rzeźni i wystawienie świadectwa zdrowia dla tych świń;
- 2) przemieszczanie do stada świń, ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stad o wyższym statusie w odniesieniu do choroby Aujeszkyego.

W przypadku uzyskania w stadzie co najmniej jednego dodatniego wyniku badania serologicznego powiatowy lekarz weterynarii postępuje w sposób opisany powyżej.

Badania, ubój lub zabicie świń, u których uzyskano dodatni wynik badania, prowadzi się, aż do wyeliminowania ze stada świń, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego. Odstęp pomiędzy badaniami powinien wynosić co najmniej 30 dni.

Ubój lub zabicie świń przeprowadza się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia rzeźni, w której przeprowadza się te czynności.

Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii stwierdzi, że do stada wprowadzono świnie lub materiał biologiczny pochodzący od świń, niespełniające wymagań zdrowotnych określonych w programie, a w przypadku materiału biologicznego — określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy prowadzeniu produkcji, pozyskiwaniu, konserwacji, obróbce, przechowywaniu, wprowadzaniu do obrotu lub wykorzystywaniu mate-

riału biologicznego (Dz. U. Nr 61, poz. 542) i rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia świń, albo gdy wprowadzone do stada świnie lub materiał biologiczny nie zostały zaopatrzone w świadectwa zdrowia, z zastrzeżeniem pkt 3.6.1, za przeprowadzenie badań, o których mowa w pkt 3.1.4.4, opłaty pobiera się od posiadacza zwierząt.

Wysokość opłat jest określana zgodnie z poz. 4 załącznika nr 1 i poz. 11 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15).

Powiatowy lekarz weterynarii, po nadaniu stada statusu stada zawieszono, niezwłocznie wprowadza informację o statusie epizootycznym do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zgodnie z ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Jeżeli w stadzie nie ma świń, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego w kierunku choroby Aujeszkyego, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, przywraca stadu utracony status i wprowadza informację o statusie epizootycznym do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych.

3.2. Kategoryzacja i rejestracja siedzib stad

Status epizootyczny nadaje się poszczególnym stadom świń. W przypadkach określonych w programie, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia siedziby stada nadaje, w drodze decyzji, w porządku od najniższego do najwyższego, następujące statusy:

- 1) stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego;
- 2) stada podejrzanego o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego;
- 3) stada zawieszono;
- 4) stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego;
- 5) stada seronegatywnego — szczepionego;
- 6) stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego;
- 7) stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego;
- 8) stada seronegatywnego;
- 9) stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego;
- 10) stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

W rozumieniu programu:

- 1) stadem podejrzanym o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego jest stado świń, do którego wprowadzono świnię lub materiał biologiczny pochodzący od świń, niespełniające wymagań zdrowotnych określonych w programie, a w przypadku materiału biologicznego określonych w rozporządzeniach, o których mowa w pkt 3.1.4.4, albo gdy wprowadzone do stada świnię lub materiał biologiczny nie zostały zaopatrzone w świadectwo zdrowia, z tym że w przypadku nasienia sporządza się adnotację, o której mowa w pkt 3.6.1;
- 2) stadem zawieszonym jest stado świń o statusie urzędowo wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego, wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionym, w którym podczas prowadzenia stałego monitorowania choroby uzyskano co najmniej jeden dodatni wynik badania serologicznego w kierunku choroby Aujeszkyego, lub stado, które spełnia przesłanki do uznania za stado podejrzaną o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego.

W przypadku odtworzenia stada lub utworzenia nowego stada, powiatowy lekarz weterynarii nadaje stadu, w drodze decyzji, status, jaki posiadało stado, z którego pochodzą zwierzęta nowo wprowadzone, w dniu ich przemieszczenia z tego stada. Jeżeli zwierzęta nowo wprowadzane pochodzą ze stad o różnym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, to stadu nadaje się najniższy status spośród statusów stad, z których pochodzą zwierzęta.

Liczba badań w ramach programu, które wykonuje się w odtworzonym lub utworzonym nowym stadzie, celem nadania mu statusu stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, zależy od statusu, który zostanie mu nadany przez powiatowego lekarza weterynarii. Badania te wykonuje się zgodnie z pkt 3.1.1.

3.3. Postępowanie w stadach podejrzanym o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego oraz stadach zakażonych wirusem choroby Aujeszkyego

3.3.1. Postępowanie w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia choroby

Decyzjom, o których mowa w pkt 3.3.1.1, 3.3.1.2, 3.3.1.3 i 3.3.1.4, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3.3.1.1. W przypadku uzyskania co najmniej jednego dodatniego wyniku badania w stadzie w ramach programu, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia tego stada, w drodze decyzji, wyznacza to stado jako ognisko choroby i nadaje temu stadu status stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego oraz:

- 1) zakazuje:
  - a) przemieszczania świń oraz ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stada,
  - b) przemieszczania świń, ich nasienia, zarodków i komórek jajowych do stada,

- c) używania knurów do krycia naturalnego,
- d) wystawiania świadectw zdrowia dla świń znajdujących się w stadzie;

2) nakazuje:

- a) szczepienie świń w stadzie, zgodnie z pkt 3.3.2 i 3.3.4, albo
- b) odroczone ubój świń w stadzie, polegający na uboju świń po osiągnięciu masy ubojowej, a w przypadku stad zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym — także na uboju loch po wyproszeniu i odsadzeniu prosiąt, albo
- c) natychmiastowy ubój lub zabicie wszystkich świń w stadzie, zgodnie z pkt 3.3.5 — w przypadkach gdy z przyczyn ekonomicznych lub epizootycznych nieuzasadnione jest zastosowanie nakazów, o których mowa w lit. a albo b,
- d) w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym — indywidualne i trwałe oznakowanie wszystkich świń stada podstawowego przez ich posiadacza, jeżeli została wydana decyzja o szczepieniu świń w stadzie i ich sukcesywnej eliminacji albo decyzja o odroczonego uboju świń w stadzie,
- e) bieżące oczyszczanie i odkażanie,
- f) wstępne i końcowe oczyszczenie i odkażenie miejsc, przedmiotów oraz środków transportu, z którymi miały kontakt świnię znajdujące się w gospodarstwie, w sposób określony w pkt 3.3.6 — w przypadku gdy dany obiekt budowlany zostanie całkowicie opróżniony ze zwierząt (zasada puste-pełne).

3.3.1.2. Powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę:

- 1) na przemieszczenie świń ze stada bezpośrednio do rzeźni i wystawić świadectwo zdrowia dla tych świń;
- 2) w przypadku wydania decyzji o szczepieniu:
  - a) na przemieszczanie do stada świń, ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stad o statusie stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnego, wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego pod warunkiem, że świnię wprowadzane do stada zostaną zaszczepione przeciwko chorobie Aujeszkyego, zgodnie z pkt 3.3.2, oraz ze stad o statusie stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego, seronegatywnego — szczepionego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego,
  - b) na używanie knurów do krycia naturalnego pod warunkiem, że knury używane

w tym celu zostaną zbadane serologicznie w kierunku choroby Aujeszkyego i uzyskają ujemny wynik badania oraz zostaną co najmniej dwa razy zaszczepione przeciwko tej chorobie;

- 3) na przemieszczanie, wraz z wystawieniem w tym celu świadectwa zdrowia, prosiąt ze stada, które nie posiada możliwości odchowu prosiąt do wagi ubojowej, do innego stada zakażonego, co do którego powiatowy lekarz weterynarii wydał decyzję o odroczonej uboju oraz które posiada możliwość takiego odchowu; przy czym przemieszczanie takie odbywa się po uzyskaniu zgody powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca przeznaczenia prosiąt.

3.3.1.3. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla ogniska choroby może, w drodze decyzji, nakazać szczepienie profilaktyczne w stadach powiązanych epizootycznie z ogniskiem choroby. Szczepienia profilaktyczne przeprowadza się zgodnie z pkt 3.3.2.

Podejmując decyzję o szczepieniu w tych stadach, powiatowy lekarz weterynarii bierze pod uwagę analizę ryzyka uwzględniającą wyniki dochodzenia epizootycznego.

3.3.1.4. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia stada, do którego wprowadzono świnię lub materiał biologiczny pochodzący od świń, niespełniające wymagań zdrowotnych określonych w programie, a w przypadku materiału biologicznego określonych w rozporządzeniach, o których mowa w pkt 3.1.4.4, albo gdy wprowadzone do stada świnię lub materiał biologiczny nie są zaopatrzone w świadectwa zdrowia, z zastrzeżeniem pkt 3.6.1, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, może nadać temu stadu, w drodze decyzji, status stada podejrzanego o zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego oraz:

- 1) zakazać:
  - a) przemieszczania świń oraz ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stada,
  - b) wystawiania świadectw zdrowia świniom znajdującym się w stadzie oraz ich nasieniu, zarodkom lub komórkom jajowym, z wyjątkiem świadectw dla zwierząt przemieszczanych bezpośrednio do rzeźni;
- 2) nakazać przeprowadzenie badań serologicznych w kierunku choroby Aujeszkyego świń w stadzie, ustalając minimalną liczbę próbek do pobrania, przy zastosowaniu zasady badania zwierząt w stadzie pozwalającej na wykrycie seroreagentów w stadzie z 95 % prawdopodobieństwem, przyjmując, że odsetek świń zakażonych w obiekcie budowlanym wynosi co najmniej 20 %.

Za przeprowadzenie badań, o których mowa w ppkt 2, pobiera się od posiadacza zwierząt opłaty określone zgodnie z poz. 4 załącznika nr 1 i poz. 11 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej.

W drodze odstępstwa od zakazów określonych w ppkt 1, powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na przemieszczenie świń ze stada bezpośrednio do rzeźni oraz wystawić w tym celu świadectwa zdrowia.

W przypadku uzyskania wszystkich ujemnych wyników badania, stadu podejrzanemu przywraca się utracony status.

W przypadku uzyskania co najmniej jednego dodatniego wyniku badania, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia tego stada, w drodze decyzji, wyznacza stado jako ognisko choroby i nadaje temu stadu status stada zakażonego wirusem choroby Aujeszkyego oraz wprowadza nakaży i zakazy określone dla stada o tym statusie.

Powiatowy lekarz weterynarii po nadaniu stadu statusu stada podejrzanego o zakażenie lub zakażonego niezwłocznie wprowadza informację o statusie epizootycznym do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

3.3.2. Szczepienie

Przy podejmowaniu decyzji o szczepieniu świń przeciwko chorobie Aujeszkyego uwzględnia się analizę ryzyka, sytuację epizootyczną, biobezpieczeństwo i aspekt ekonomiczny. Szczepienia powinny prowadzić się jednocześnie na danym obszarze we wszystkich stadach świń zakwalifikowanych do szczepień.

W przypadku wydania decyzji, o której mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. a, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza szczepienie w stadach zakażonych.

Szczepienia w stadach zakażonych prowadzących produkcję w cyklu zamkniętym oraz w stadach zarodowych przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) stado podstawowe szczepi się 2 razy, przy czym odstęp między szczepieniami wynosi 4 tygodnie;
- 2) kolejne szczepienie stada podstawowego powtarza się co 4 miesiące;
- 3) jednocześnie szczepi się wszystkie zwierzęta stada podstawowego (lochy i knury), niezależnie od ich stanu fizjologicznego;
- 4) prosięta od matek szczepionych szczepi się dwa razy w odstępie 4 tygodni:
  - a) pierwsze szczepienie przeprowadza się między 10. a 12. tygodniem życia,
  - b) drugie szczepienie przeprowadza się między 14. a 16. tygodniem życia;

- 5) prosięta od matek nieszczepionych szczepi się w 6. i 10. tygodniu życia;
- 6) tucznikom, które nie osiągnęły wagi rzeźnej do 8. miesiąca życia, podaje się trzecią dawkę szczepionki w 8. miesiącu życia;
- 7) loszkom własnego chowu, wykorzystywanym do odnawiania stada podstawowego, podaje się trzecią dawkę szczepionki w 8. miesiącu życia;
- 8) zwierzęta wprowadzone spoza stada (loszki, knurki), przeznaczone do odnawiania stada podstawowego, przed włączeniem do stada szczepi się dwa razy, w odstępie 4 tygodni, przy czym drugie szczepienie przeprowadza się nie później niż na tydzień przed wprowadzeniem zwierząt do stada.

Szczepienia w stadach zakażonych prowadzących tucz zwierząt przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) świnie w tuczarni szczepi się raz lub dwa razy w zależności od terminu uboju;
- 2) tuczniki przeznaczone do uboju w okresie miesiąca przed ubojem szczepi się jeden raz;
- 3) inne zwierzęta szczepi się dwa razy w odstępie 4 tygodni.

Nie szczepi się świń w okresie 3 tygodni przed ubojem. Wszystkie świnie wprowadzane do tuczarni szczepi się po raz pierwszy co najmniej 2 tygodnie przed ich wprowadzeniem. Szczepienie powtarza się po 4 tygodniach. W wyjątkowych sytuacjach, powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na ich szczepienie po raz pierwszy w dniu wprowadzenia ich do stada. Tucznikom, które nie osiągnęły wagi rzeźnej do 8. miesiąca życia, podaje się trzecią dawkę szczepionki w 8. miesiącu życia.

Szczepienia świń w stadach potencjalnie wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnych oraz wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego powiązanych epizootycznie ze stadem zakażonym przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) stado podstawowe szczepi się dwa razy, w odstępie 4 tygodni;
- 2) kolejne szczepienie stada podstawowego powtarza się co 6 miesięcy;
- 3) jednocześnie szczepi się wszystkie zwierzęta stada podstawowego, niezależnie od ich stanu fizjologicznego;
- 4) prosięta od matek:
  - a) szczepionych — szczepi się jeden raz między 11. a 13. tygodniem życia,
  - b) nieszczepionych — szczepi się jeden raz między 6. a 10. tygodniem życia;
- 5) zwierzęta wprowadzone spoza stada (loszki, knurki), przeznaczone do odnawiania stada podstawowego, szczepi się dwa razy, w odstępie 4 tygodni. Pierwsze szczepienie przeprowadza się przed

wprowadzeniem zwierząt do stada. Zwierzęta można wprowadzić do stada tydzień po pierwszym szczepieniu.

Szczepienia w tuczarniach, potencjalnie wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnych oraz wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego powiązanych epizootycznie ze stadem zakażonym przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) zwierzęta w tuczarni powyżej 12. tygodnia życia szczepi się jeden raz;
- 2) świnie wprowadzane do tuczarni szczepi się jeden raz przed upływem 3. dnia od dnia ich wprowadzenia.

Knury utrzymywane w punktach kopulacyjnych powinny być szczepione. Szczepienie przeprowadza się dwa razy, w odstępie 4 tygodni. Kolejne szczepienia przeprowadza się co 4 miesiące. Nowo wprowadzone knury dopuszcza się do użytkowania rozplodowego nie wcześniej niż po upływie tygodnia od dnia drugiego szczepienia.

Do szczepienia świń mogą być stosowane wyłącznie szczepionki delecyjne, zawierające wirus pozbawiony glikoproteiny gE (gE –).

W przypadku gdy w stadzie nie są utrzymywane świnie stada podstawowego, które w nim utrzymywano w dniu stwierdzenia, w drodze decyzji, przez powiatowego lekarza weterynarii, zakażenia stada wirusem choroby Aujeszkyego, posiadacz zwierząt informuje o tym niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii.

Koszty szczepienia świń są pokrywane z budżetu państwa do dnia uznania przez powiatowego lekarza weterynarii, w drodze decyzji, stada za stado wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione. Jeżeli posiadacz stada uzna za konieczne dalsze szczepienie świń w stadzie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionym, może prowadzić je na własny koszt, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu powiatowego lekarza weterynarii. Szczepienie takie posiadacz prowadzi do dnia uznania przez powiatowego lekarza weterynarii, w drodze decyzji, wszystkich stad w powiecie za stado wolne od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione. W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, zakazuje szczepień w takim stadzie i nadaje mu status stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

3.3.3. Postępowanie w stadach szczepionych profilaktycznie

3.3.3.1. W przypadku wydania decyzji o szczepieniu profilaktycznym, o której mowa w pkt 3.3.1.3, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji:

- 1) zakazuje:
  - a) przemieszczania ze stada świń oraz ich nasienia, zarodków i komórek jajowych,
  - b) wprowadzania do stada świń, nasienia, zarodków i komórek jajowych;

- 2) nakazuje:
  - a) szczepienie świń w stadzie i ich sukcesywną eliminację, zgodnie z cyklem hodowlanym lub produkcyjnym,
  - b) w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym indywidualne i trwałe oznakowanie wszystkich świń stada podstawowego.

3.3.3.2. Powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na:

- 1) przemieszczenie świń ze stada bezpośrednio do rzeźni oraz do innych stad o tym samym lub niższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, oraz wystawić w tym celu świadectwa zdrowia;
- 2) na przemieszczanie do stada świń, ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stad o statusie stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnego, wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego pod warunkiem, że świnię wprowadzane do stada zostaną zaszczepione przeciwko chorobie Aujeszkyego, zgodnie z pkt 3.3.2, oraz z innych stad szczepionych profilaktycznie o równym lub wyższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego;
- 3) używanie knurów do krycia naturalnego pod warunkiem, że knury używane w tym celu zostaną uprzednio zbadane serologicznie w kierunku choroby Aujeszkyego i uzyskają ujemny wynik badania oraz zostaną co najmniej 2 razy zaszczepione przeciwko tej chorobie.

3.3.3.3. Szczepienie stada przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w pkt 3.3.2.

W stadach, w których wprowadzono profilaktyczne szczepienia świń przeciwko chorobie Aujeszkyego, stosuje się pkt 3.3.4.

W decyzji w sprawie nadania stada zarodowemu, stada o pełnym cyklu produkcyjnym oraz tuczarni statusu stada seronegatywnego — szczepionego, uchyla się nakazy i zakazy, wprowadzone uprzednio w tym stadzie na podstawie pkt 3.3.3.1.

3.3.4. Uwalnianie stad zakażonych, w których przeprowadzono szczepienia

Posiadacz zakażonego stada świń, w którym są prowadzone szczepienia, ma obowiązek powiadomienia powiatowego lekarza weterynarii, właściwego ze względu na miejsce położenia tego stada, jeżeli:

- 1) w stadzie zarodowym i o pełnym cyklu produkcyjnym nie pozostaje żadna świnia stada podstawowego, która przebywała w nim, kiedy uznano to stado za stado zakażone;

- 2) w tuczarni nie pozostaje żadna świnia, która przebywała w niej, kiedy uznano ją za stado zakażone.

Po otrzymaniu powiadomienia, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań w kierunku choroby Aujeszkyego w sposób określony poniżej. Badania te są przeprowadzane w taki sposób, aby odróżnić zwierzęta szczepione przeciwko chorobie Aujeszkyego od zwierząt zakażonych wirusem choroby Aujeszkyego.

W stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym, w których były prowadzone szczepienia, próbki pobiera się dwa razy w odstępie od 2 do 6 miesięcy. Pierwszy raz próbki pobiera się w sposób określony w pkt 3.1.1 dla drugiego pobierania próbek, pod warunkiem że:

- 1) wszystkie świnię stada podstawowego zostały indywidualnie i trwale oznakowane przez ich posiadacza;
- 2) istnieje możliwość przyporządkowania pobieranej próbki do zwierzęcia, od którego została pobrana.

W przypadku uzyskania wszystkich ujemnych wyników badania w pierwszym pobieraniu próbek, stada zarodowemu lub stada o pełnym cyklu produkcyjnym, w którym są prowadzone szczepienia, powiatowy lekarz weterynarii nadaje, w drodze decyzji, status stada seronegatywnego — szczepionego. W decyzji tej uchyla się również nakazy i zakazy, wprowadzone uprzednio w tym stadzie na podstawie pkt 3.3.1.1, z wyłączeniem nakazów, o których mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. a, e i f. W stadzie tym powiatowy lekarz weterynarii drugi raz pobiera próbki w kierunku choroby Aujeszkyego, w sposób określony w pkt 3.1.1 dla trzeciego pobierania próbek.

W przypadku uzyskania wszystkich ujemnych wyników badania w drugim pobieraniu próbek, stada zarodowemu lub stada o pełnym cyklu produkcyjnym, w którym są prowadzone szczepienia, nadaje się status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego. W stadzie takim powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, może wprowadzić zakaz szczepień, w zależności od sytuacji epizootycznej w zakresie choroby Aujeszkyego w regionie. Ponadto, w przypadku gdy nie pozostanie ani jedna świnia szczepiona w stadzie — nadaje stada status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

W przypadku uzyskania w pierwszym lub drugim pobieraniu próbek w stadzie zarodowym lub w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym co najmniej jednego wątpliwego wyniku badania, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii przesyła próbkę wątpliwą do laboratorium referencyjnego, o którym mowa w pkt 4.2, celem potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia.

W przypadku uzyskania w pierwszym lub drugim pobieraniu próbek w stadzie zarodowym lub w stadzie o pełnym cyklu produkcyjnym co najmniej jednego dodatniego wyniku badania, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje ubój lub zabicie świń, u których uzyskano takie wyniki:

- 1) niezwłocznie albo
- 2) po osiągnięciu przez świnie masy ubojowej, a w przypadku loch — po wyproszeniu i odsadzeniu prosiąt.

W takim przypadku, posiadacz stada świń jest obowiązany do złożenia wniosku o przeprowadzenie przez powiatowego lekarza weterynarii pobierania próbek w kierunku choroby Aujeszkyego u świń, nie wcześniej niż po upływie 2 miesięcy i nie później niż przed upływem 6 miesięcy od uboju ostatniej zakażonej świni.

W tuczarniach, w których są prowadzone szczepienia, przeprowadza się dwa pobrania próbek w odstępie od 2 do 6 miesięcy.

Pierwsze pobieranie próbek w tuczarniach przeprowadza się w sposób określony w pkt 3.1.2 dla pierwszego pobierania próbek.

W przypadku uzyskania wszystkich ujemnych wyników badania w pierwszym pobieraniu próbek w tuczarni, w której są prowadzone szczepienia, tuczarni nadaje się status stada seronegatywnego — szczepionego. W decyzji tej uchyla się również nakazy i zakazy, wprowadzone uprzednio w tym stadzie na podstawie pkt 3.3.1.1, z wyłączeniem nakazu, o którym mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. a, e i f. W stadzie tym powiatowy lekarz weterynarii drugi raz pobiera próbki w kierunku choroby Aujeszkyego, w sposób określony w pkt 3.1.2 dla drugiego pobierania próbek.

W przypadku uzyskania wszystkich ujemnych wyników badania w drugim pobieraniu próbek, tuczarni, w której są prowadzone szczepienia, nadaje się status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego. W stadzie takim powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, zakazuje szczepienia, a w przypadku gdy nie pozostanie w nim ani jedna świnka szczepiona — nadaje stadu status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

W przypadku uzyskania w pierwszym lub drugim pobieraniu próbek w tuczarni co najmniej jednego dodatniego wyniku badania, stado uznaje się za zakażone i postępuje się z nim zgodnie z zasadami określonymi w pkt 3.3.1.1.

3.3.5. Ubój lub zabicie zwierząt w stadzie zakażonym

W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii wyda decyzję, o której mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. b, oraz niemożliwe jest poddanie prosiąt ubojowi, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje, w drodze decyzji, zabicie tych prosiąt. Postępowanie to nie ma zastosowania, w przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii wydał decyzję, o której mowa w pkt 3.3.1.2 ppkt 3.

W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii wyda decyzję, o której mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. c, poddaje się ubojowi lub zabija się wszystkie świny w stadzie, bez względu na ich wiek, niezwłocznie po otrzymaniu przez posiadacza stada tej decyzji.

Knury przeznaczone do uboju powinny zostać poddane kastracji nie później niż na 30 dni przed planowanym ubojem.

Mięso pozyskane z uboju świń pochodzących ze stada zakażonego podlega w rzeźni ocenie urzędowego lekarza weterynarii oraz znakowaniu, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75, z późn. zm.).

3.3.6. Oczyszczanie i odkażanie

Oczyszczanie polega na usunięciu zakażonego nawozu naturalnego w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu oraz innych substancji mogących zawierać czynniki chorobotwórcze z obiektów budowlanych, w których są utrzymywane zwierzęta, pomieszczeń gospodarczych i magazynowych, wybiegów i otoczenia obiektów budowlanych, a następnie na ich unieszkodliwieniu.

Oczyszczanie przeprowadza się przy użyciu:

- 1) środków fizycznych — ręcznych narzędzi, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem;
- 2) produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych, zawierających jako substancję czynną formaldehyd lub chlor.

Odkażanie polegające na niszczeniu czynników chorobotwórczych obecnych w środowisku jest przeprowadzane przy użyciu:

- 1) środków fizycznych;
- 2) produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych zawierających jako substancję czynną formaldehyd lub chlor;
- 3) środków biologicznych (z udziałem bakterii nitryfikacyjnych) stosowanych do odkażania obornika i gnojowicy.

Powiatowy lekarz weterynarii w ramach realizacji programu nakazuje oczyszczanie i odkażanie, które przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) spryskuje się produktem biobójczym wszystkie miejsca, w których były utrzymywane świny;
- 2) usuwa się nawóz naturalny i ściółkę;
- 3) sprzęt i wyposażenie obiektów budowlanych, w których były utrzymywane świny, oczyszcza się, jeżeli to konieczne;
- 4) usuwa się tłuszcz i brud ze wszystkich odkażanych powierzchni przy użyciu produktów biobójczych oraz zmywa się je wodą;

- 5) czyści się, a następnie zmywa odkażane powierzchnie przy użyciu produktów biobójczych pod ciśnieniem; produkty te pozostawia się na odkażanych powierzchniach przez okres zalecany przez producenta, nie krócej jednak niż przez 24 godziny;
- 6) zmywa się odkażane powierzchnie przy użyciu wody pod ciśnieniem po upływie okresu, o którym mowa w ppkt 5;
- 7) czynności, o których mowa w ppkt 5 i 6, wykonuje się dwa razy, w odstępie 7 dni.

Odkażanie obornika przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) na terenie gospodarstwa, w którym stwierdzono chorobę, w pobliżu obiektów budowlanych na podłożu utwardzonym, w miarę nieprzepuszczalnym, wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem o szerokości 2 m;
- 2) dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią, a następnie:
  - a) nakłada się na folię warstwę obornika niezakażonego (najlepiej pochodzącego od koniowatych lub bydła),
  - b) układa się zakażony obornik, nadając mu kształt stożka, na wysokość nieprzekraczającą 1,5 m od powierzchni gruntu,
  - c) przykrywa się ściółką i warstwą ziemi o grubości co najmniej 20 cm,
  - d) polewa się produktem biobójczym i pozostawia się co najmniej na 42 dni.

Gnojowicę i gnojówkę odkaża się w następujący sposób:

- 1) do zbiornika z gnojówką lub gnojowicą dodaje się produkt biobójczy;
- 2) miesza się produkt biobójczy z gnojówką lub gnojowicą;
- 3) pozostawia się zawartości tego zbiornika, po uprzednim jego zabezpieczeniu przed dostępem zwierząt, w tym owadów i ptaków, co najmniej na 42 dni.

Odkażanie ściółki lub obornika może być przeprowadzone również poprzez:

- 1) spalenie albo użycie pary wodnej o temperaturze nie mniejszej niż 70° C;
- 2) zakopanie na głębokość uniemożliwiającą dostęp do nich zwierząt.

Powiatowy lekarz weterynarii może ustalić inne szczególne sposoby oczyszczenia i odkażania gospodarstw, w tym gospodarstw, w których świnie są utrzymywane na otwartym terenie.

Ponowne umieszczenie świń w obiekcie budowlanym może nastąpić po upływie co najmniej 15 dni od zakończenia końcowego czyszczenia i odkażania.

Koszty wstępnego i końcowego oczyszczania i odkażania, o którym mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. f, są pokrywane z budżetu państwa.

3.4. Odszkodowanie za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi w ramach programu

Za świnie zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii albo za świnie padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez ten organ przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Zasady wypłaty odszkodowania określa art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342).

3.5. Klasyfikacja regionów i procedury monitorowania przebiegu programu

Regionem, zgodnie z art. 2 pkt 36 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, jest część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o powierzchni co najmniej 2 000 km², która obejmuje co najmniej jeden powiat.

Do czasu uznania wszystkich stad w regionie za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolne od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepione, region uznaje się za region, w którym jest realizowany program zwalczania choroby Aujeszkyego.

Po uzyskaniu przez wszystkie stada w regionie statusu stada:

- 1) wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego lub
- 2) wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego — szczepionego

— powiatowy lekarz weterynarii nadaje tym stadom, w drodze decyzji, status stad urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego oraz zakazuje szczepienia w tych stadach.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o uzyskaniu przez wszystkie stada w powiecie statusu stad urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego.

Region, w którym wszystkie stada zostały uznane za urzędowo wolne, uzyskuje status regionu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego. W regionie takim prowadzi się stałe monitorowanie choroby, zgodnie z pkt 3.1.4.

Właściwy wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje Głównemu Lekarzowi Weterynarii informację o uzyskaniu przez region, położony na obszarze województwa, statusu regionu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje tę informację ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Główny Lekarz Weterynarii ogłasza na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii wykaz regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego.

W przypadku gdy w okresie 24 miesięcy od uznania regionu za wolny od wirusa choroby Aujeszkyego, w regionie tym nie zarejestrowano żadnych klinicznych, patologicznych oraz serologicznych objawów wystąpienia choroby Aujeszkyego, Główny Lekarz Weterynarii może wystąpić do Komisji Europejskiej o uznanie tego regionu za urzędowo wolny od wirusa choroby Aujeszkyego.

Regionem urzędowo wolnym w rozumieniu niniejszego programu jest część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o powierzchni co najmniej 2 000 km², która obejmuje co najmniej jeden powiat, wpisana do załącznika I do decyzji Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie (Dz. Urz. UE L 59 z 04.03.2008, str. 19, z późn. zm.).

Informacje niezbędne do monitorowania realizacji programu powiatowi lekarze weterynarii przekazują wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje Głównemu Lekarzowi Weterynarii informacje uzyskane od powiatowych lekarzy weterynarii w zestawieniu zbiorczym.

Po zakończeniu każdego kwartału, w którym był realizowany program, powiatowy lekarz weterynarii przekazuje wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii, przed upływem 30 dni od dnia jego zakończenia, kwartalne sprawozdanie z realizacji programu.

Wojewódzki lekarz weterynarii przed upływem 15 dni od dnia otrzymania sprawozdania od powiatowego lekarza weterynarii przekazuje zbiorcze sprawozdanie Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Sprawozdanie z realizacji programu zawiera w szczególności:

- 1) liczbę zbadanych stad;
- 2) liczbę pobranych i zbadanych próbek;
- 3) wyniki badań.

Zgodnie z decyzją Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie, Główny Lekarz Weterynarii co najmniej raz w roku przekazuje Komisji Europejskiej informacje o występowaniu choroby Aujeszkyego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wraz ze szczegółowymi danymi dotyczącymi programu zwalczania tej choroby, według jednolitych kryteriów ustanowionych w załączniku IV do tej decyzji.

Główny Lekarz Weterynarii przesyła do Komisji Europejskiej sprawozdania z realizacji programu, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

3.6. Zasady obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt pomiędzy stadami oraz do rzeźni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Podstawą zwalczania choroby Aujeszkyego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oprócz oceny i monitorowania sytuacji epizootycznej w stadach zarodowych i o pełnym cyklu produkcyjnym, jest wzmo-

żony nadzór nad przemieszczaniem świń między stadami położonymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz do rzeźni.

Każdą przesyłkę świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaopatrjuje się w świadectwo zdrowia.

Nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii. Kontroli przemieszczeń dokonuje się na każdym etapie realizacji programu.

3.6.1. Zasady obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania świń oraz materiału biologicznego pomiędzy stadami

Do stada zarodowego oraz o pełnym cyklu produkcyjnym, które uzyskało status stada potencjalnie wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, mogą być wprowadzane świnię lub ich materiał biologiczny pochodzące ze stad o równorzędnym lub wyższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego.

Do tuczarni, która uzyskała status stada seronegatywnego lub wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, mogą być wprowadzane jedynie świnię ze stad o równorzędnym lub wyższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego.

Do stada zarodowego, stada o pełnym cyklu produkcyjnym oraz tuczarni, uznanych za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego, mogą być wprowadzane świnię oraz ich materiał biologiczny, pochodzące ze stada o statusie urzędowo wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego lub wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego, z zastrzeżeniem pkt 3.7.

Do stad zakażonych, co do których wydano decyzję określoną w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. a, mogą być wprowadzane świnię ze stad o równym lub wyższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, po uprzednim zaszczepieniu zgodnie z pkt 3.3.2.

Do stad potencjalnie wolnych — szczepionych, seronegatywnych — szczepionych oraz wolnych — szczepionych, mogą być wprowadzane świnię ze stad o równym lub wyższym statusie epizootycznym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, po ich uprzednim zaszczepieniu zgodnie z pkt 3.3.2, oraz świnię z innych stad szczepionych.

Do stad zakażonych, co do których wydano decyzję określoną w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. b, mogą być wprowadzane prosięta z innych stad zakażonych, co do których wydano taką samą decyzję, jednak w których nie ma możliwości odchowu prosiąt przebywających w tym stadzie do wagi ubojowej.

Na targi, pokazy, wystawy, konkursy, do punktów kopolacyjnych i punktów skupu mogą być wprowadzane świnię, które spełniają następujące wymagania:

- 1) są oznakowane, zgodnie z przepisami o rejestracji i identyfikacji zwierząt, oraz
- 2) pochodzą ze stad, w których nie uzyskano dodatkowych wyników badań serologicznych w kierunku choroby Aujeszkyego.

Świnie wprowadzane do stad położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na targi, pokazy, wystawy, konkursy, do punktów kopulacyjnych i punktów skupu, zaopatruje się w świadectwo zdrowia, które zawiera co najmniej następujące informacje:

- 1) numer świadectwa;
- 2) określenie organu wydającego świadectwo;
- 3) liczbę zwierząt;
- 4) numery identyfikacyjne zwierząt;
- 5) pochodzenie zwierząt;
- 6) przeznaczenie zwierząt, jeżeli jest możliwe do określenia;
- 7) środek transportu i jego numer rejestracyjny;
- 8) informację o spełnieniu przez świnie wymagań zdrowotnych określonych w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie;
- 9) informację o występowaniu choroby Aujeszkiego w stadzie pochodzenia zwierząt;
- 10) datę, pieczęć i podpis właściwego urzędowego lekarza weterynarii.

Każdy, kto zakupi świnie na targu, ma obowiązek posiadać świadectwo zdrowia, potwierdzające pochodzenie świnia.

Do stad położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się materiał biologiczny pochodzący wyłącznie z centrum pozyskiwania nasienia świnia o statusie równym lub wyższym niż stado jego przeznaczenia. W tym celu lekarz weterynarii nadzorujący centrum pozyskiwania nasienia, na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii o nadaniu stada statusu w odniesieniu do choroby Aujeszkiego, w orzeczeniu lekarsko-weterynaryjnym o zdrowiu i przydatności do rozrodu świnia dokonuje, w sposób czytelny, następującej adnotacji: „zgodnie z decyzją Powiatowego Lekarza Weterynarii w ..... nr ..... z dnia ..... — seronegatywne/wolne/urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkiego u świnia”, i potwierdza ją własnoręcznym podpisem oraz pieczęcią.

Przed każdym wystawieniem świadectwa zdrowia dla świnia wprowadzanych do stada położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z innego stada lub punktu skupu, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce pochodzenia zwierząt sprawdza, jaki status ma stado, z którego pochodzą świnie, a także powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce przeznaczenia zwierząt o planowanej wysyłce świnia. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce przeznaczenia zwierząt sprawdza status stada, do którego zwierzęta będą wprowadzane, oraz przekazuje informację na ten temat powiatowemu

lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce pochodzenia zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce pochodzenia zwierząt wystawia świadectwo zdrowia, w każdym przypadku przemieszczania świnia, zgodnie z pkt 3.6.

3.6.2. Zasady obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt do rzeźni

Wyjątek od zasady przemieszczania zwierząt zakazanych do rzeźni stanowią prosięta pochodzące ze stad zakazanych niemających możliwości ich odchowu do wagi ubojowej w przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii wydał decyzję, o której mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. b. Zwierzęta takie mogą być przemieszczone do innych stad zakazanych, co do których powiatowy lekarz weterynarii wydał decyzję, o której mowa w pkt 3.3.1.1 ppkt 2 lit. b, lecz które posiadają możliwości odchowu prosiąt. Przemieszczanie odbywa się na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pochodzenia prosiąt, wydanej za zgodą powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce przeznaczenia.

Uboju dokonuje się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia rzeźni. Posiadacz zwierząt informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla siedziby stada o planowanym terminie przemieszczenia świnia do rzeźni, a ten informuje niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia rzeźni o planowanym przemieszczeniu świnia do rzeźni.

Środki transportu, którymi jest dokonywany transport świnia do rzeźni, powinny być oczyszczone i odkażone bezpośrednio przed i po transporcie. Dopuszcza się przewóz świnia bezpośrednio do uboju ze stad podejrzanych o zakażenie, zakazanych oraz zawieszonych po drogach publicznych lub prywatnych, z wyłączeniem dróg w gospodarstwie posiadającym stada o statusie potencjalnie wolnym, seronegatywnym, wolnym lub urzędowo wolnym.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzorujący rzeźnię powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na siedzibę stada, z którego zostały wyprowadzone świnie, o nadejściu przesyłki świnia do rzeźni.

Przesyłkę świnia kierowaną do uboju w rzeźni zaopatruje się w świadectwo zdrowia zawierające następujące informacje:

- 1) numer świadectwa;
- 2) określenie organu wydającego świadectwo;
- 3) liczbę zwierząt;
- 4) numery identyfikacyjne zwierząt;
- 5) pochodzenie zwierząt;
- 6) przeznaczenie zwierząt;
- 7) środek transportu i jego numer rejestracyjny;

- 8) informację o spełnieniu przez świnie wymagań zdrowotnych określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie;
- 9) informację o występowaniu choroby Aujeszkyego w stadzie pochodzenia zwierząt;
- 10) datę, pieczęć i podpis właściwego urzędowego lekarza weterynarii.

Świadectwo zdrowia dla świń kierowanych do rzeźni bezpośrednio ze stad o statusie stada podejrzanego o zakażenie, zakażonego oraz zawieszzonego, dodatkowo jest oznaczane czerwonym paskiem.

3.6.3. Opłaty za wystawianie świadectw zdrowia oraz wynagrodzenia

Opłatę za wystawianie świadectw zdrowia, o których mowa w pkt 3.6.1 i 3.6.2, pobiera się zgodnie z poz. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej, powiększoną o koszty dojazdu, o których mowa w § 2 pkt 2 tego rozporządzenia.

Wyznaczonemu lekarzowi weterynarii za wystawienie świadectwa zdrowia przysługuje wynagrodzenie zgodnie z poz. 3 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii, powiększone o koszty dojazdu, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 lit. a tego rozporządzenia.

Wyznaczonemu lekarzowi weterynarii przysługuje wynagrodzenie zgodnie z poz. 29 załącznika do tego rozporządzenia, powiększone o koszty dojazdu, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 lit. a tego rozporządzenia, w przypadku pobytu w gospodarstwie, w którym — zgodnie z informacją uzyskaną z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa — miały być utrzymywane świnie, lecz świń tych w tym gospodarstwie nie było.

Osobom wykonującym czynności pomocnicze w zakresie poskramiania zwierząt i prowadzenia dokumentacji w związku z realizacją programu zwalczania choroby Aujeszkyego przysługuje wynagrodzenie zgodnie z § 4 tego rozporządzenia.

Nie pobiera się opłat za wystawienie świadectwa zdrowia dla świń kierowanych do rzeźni bezpośrednio ze stad o statusie stada zakażonego oraz zawieszzonego.

3.7. Przemieszczanie świń pomiędzy regionami położonymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Do regionu uznanego za region wolny od wirusa choroby Aujeszkyego mogą być wprowadzane:

- 1) świnie ze stada o statusie stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, położonego w regionie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego;
- 2) świnie ze stada o statusie stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, położonego w regionie prowadzącym program zwalczania choroby Aujeszkyego, pod warunkiem że świnie te przed wprowadzaniem do regionu wolnego zostały poddane przynajmniej 2 badaniom serologicznym w kierunku choroby Aujeszkyego i uzyskano ujemne wyniki badania. Odstęp między badaniami powinien wynosić przynajmniej 30 dni, przy czym drugie z nich powinno być wykonane najpóźniej 15 dni przed transportem (wysyłką);
- 3) materiał biologiczny, pozyskany w centrum o statusie stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, położonym w regionie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego;
- 4) materiał biologiczny, pozyskany w centrum o statusie stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, położonym w regionie prowadzącym zwalczanie choroby Aujeszkyego, pod warunkiem że jest on transportowany bezpośrednio z centrum do stada przeznaczenia.

3.8. Zasady obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt pomiędzy regionami w handlu wewnątrzwspólnotowym

Zasady przemieszczania świń w handlu wewnątrzwspólnotowym pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej odnoszące się do choroby Aujeszkyego reguluje decyzja Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzwspólnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie. Zgodnie z tą decyzją, państwami lub regionami Unii Europejskiej urzędowo wolnymi od choroby Aujeszkyego są państwa lub regiony umieszczone na liście w załączniku I do tej decyzji, a państwami lub regionami prowadzącymi oficjalny program zwalczania choroby Aujeszkyego są państwa lub regiony wymienione na liście w załączniku II do tej decyzji.

Na obszar regionów, które uzyskały status urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego u świń, mogą być wprowadzane wyłącznie świnie spełniające wymagania zawarte w art. 1 i 2 decyzji Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzwspólnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie.

Na obszar regionów o statusie prowadzących program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń mogą być wprowadzane wyłącznie świnie spełniające wymagania zawarte w art. 3 i 4 decyzji Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzwspólnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie.

Do czasu umieszczenia Rzeczypospolitej Polskiej na jednej z wyżej wymienionych list, powiatowy lekarz weterynarii nie może egzekwować dodatkowych gwarancji w handlu wewnątrzwspólnotowym świniami w odniesieniu do choroby Aujeszkyego.

Wszystkie świnie przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach handlu wewnątrzwspólnotowego spełniają wymagania określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych w handlu bydłem i świniami (Dz. U. Nr 11, poz. 58).

Kontrolę weterynaryjną świń przemieszczanych w ramach handlu przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.).

Świnie oraz nasienie, zarodki i komórki jajowe pozyskiwane od świń, będące przedmiotem handlu, powinny być zaopatrzone w świadectwo zdrowia, zgodne z wzorem określonym w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354) oraz zawierać informacje, o których mowa w art. 7 decyzji Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzwspólnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie.

3.9. Kontynuacja programu w województwie lubuskim

W województwie lubuskim kontynuuje się program zwalczania choroby Aujeszkyego prowadzony w latach 2006—2007.

Badania i inne czynności wykonane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego oraz na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego w 2007 r., zalicza się na potrzeby realizacji programu.

Stada utrzymują status nadany przez powiatowego lekarza weterynarii, w drodze decyzji wydanej na podstawie wyżej wymienionych rozporządzeń Rady Ministrów.

W przypadku gdy w tuczarni przeprowadzono drugie pobieranie próbek i uzyskano ujemny wynik badania, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego

w 2007 r., tuczarni tej powiatowy lekarz weterynarii nadaje, w drodze decyzji, status stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Wykaz środków przewidzianych programem

Okres trwania programu: 2008—2013

Pierwszy rok: 2008

Ostatni rok: 2013

☒ Kontrola	☒ Zwalczanie
☒ Badanie	☒ Badanie
☒ Ubój zwierząt chorych	☒ Ubój zwierząt chorych
☒ Rozszerzony ubój lub zabijanie	☐ Zabijanie zwierząt chorych
☐ Zabijanie zwierząt chorych	☒ Rozszerzony ubój lub zabijanie
☒ Szczepienia	☐ Usuwanie produktów
☐ Leczenie	
☐ Usuwanie produktów	
☒ Monitorowanie lub nadzór	
☒ Inne środki: świadectwa zdrowia, w które są zaopatrywane świnie przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację w województwach, na obszarze których program będzie realizowany, oraz laboratoria właściwe do wykonywania badań w kierunku choroby Aujeszkyego

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organ szczebla centralnego — Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a ponieważ jest on współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Laboratoriami właściwymi do wykonywania badań w kierunku choroby Aujeszkyego u świń w ramach programu są zakłady higieny weterynaryjnej, a także inne laboratoria zatwierdzone corocznie przez Głównego Lekarza Weterynarii, na podstawie opinii laboratorium referencyjnego, spośród laboratoriów spełniających wymagania dla wykonywania badań w kierunku choroby Aujeszkyego, położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wykaz laboratoriów, które w danym roku wykonują badania, jest podawany przez Głównego Lekarza Weterynarii w formie załącznika do instrukcji.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych właściwych dla poszczególnych rodzajów i kierunków badań (Dz. U.

Nr 118, poz. 757) Zakład Chorób Świń PIWet — PIB w Puławach jest krajowym laboratorium referencyjnym dla choroby Aujeszkyego. Krajowe laboratorium referencyjne jest odpowiedzialne za kontrolę jakości testów ELISA przed dopuszczeniem ich do stosowania oraz za produkcję i standaryzację krajowych surowic referencyjnych, zgodnie ze wspólnotową surowicą referencyjną (załącznik III do decyzji Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie).

4.3. Wskazanie obszarów geograficznych, na których będzie realizowany program

Program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Programem zostaną objęte następujące województwa:

- 1) dolnośląskie;
- 2) kujawsko-pomorskie;
- 3) lubuskie;

- 4) lubelskie;
- 5) łódzkie;
- 6) małopolskie;
- 7) mazowieckie;
- 8) opolskie;
- 9) podkarpackie;
- 10) podlaskie;
- 11) pomorskie;
- 12) śląskie;
- 13) świętokrzyskie;
- 14) warmińsko-mazurskie;
- 15) wielkopolskie;
- 16) zachodniopomorskie.

Od choroby Aujeszkyego uwalniane będą regiony położone na obszarze poszczególnych województw.

4.4. Działania wdrożone programem

4.4.1. Akty prawne stanowiące podstawę do rejestracji stad

- 1) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.);

- 2) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 3) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 4) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną (Dz. U. z 2009 r. Nr 14, poz. 81).

4.4.2. Akty prawne stanowiące podstawę do identyfikacji i rejestracji zwierząt

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 2) ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635).

Oznakowania świń w Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się poprzez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada, nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Indywidualne znakowanie, o którym mowa w programie, w przypadku oznakowania:

- 1) kolczykiem, dokonuje się poprzez umieszczenie na kolczyku kolejnego numeru zwierzęcia w stadzie. Indywidualny numer na kolczyku jest naniesiony czytelnie i trwale;
- 2) tatuażem, polega na dodatkowym wytatuowaniu kolejnego numeru zwierzęcia w stadzie.

Numer siedziby stada wraz z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie jest podstawą do identyfikacji zwierzęcia.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem zwierzęcia gospodarskiego ponosi jego posiadacz.

W przypadku świń, dla których na podstawie przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich istnieje obowiązek prowadzenia rejestru i księgi, dokonuje się indywidualnego oznakowania każdej świni.

4.4.3. Akt prawny stanowiący podstawę o obowiązku zgłaszania chorób zakaźnych

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.4. Akty prawne stanowiące podstawę w przypadku uzyskania dodatnich wyników badań w kierunku choroby Aujeszkyego

1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń (Dz. U. Nr 64, poz. 397).

4.4.5. Akt prawny stanowiący podstawę różnicowania statusu stad

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń.

4.4.6. Akty prawne stanowiące podstawę w zakresie przemieszczania zwierząt narażonych na kontakt lub zakażenie chorobą oraz regularne kontrole gospodarstw lub obszarów, których to dotyczy

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń;

2) decyzja Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkyego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie.

4.4.7. Akt prawny stanowiący podstawę do przeprowadzenia kontroli

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń.

4.4.8. Akt prawny stanowiący podstawę do uzyskania odszkodowań za zabite lub poddane ubojowi świnię

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

5. Analiza szacunkowych kosztów programu w 2009 r. oraz przewidywalnych korzyści wynikających z wprowadzenia programu

Do wyliczenia szacunkowych kosztów programu przyjęto, że odsetek stad zakażonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określony na podstawie pierwszego pobierania próbek, może wahać się od 5 do 25.

Szacunkowe zestawienie kosztów programu przy założeniu, że odsetek stad zakażonych wyniesie 5 przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Szacunkowe zestawienie kosztów programu przy założeniu, że odsetek stad zakażonych wyniesie 5 %. Wszystkie wartości są podane bez VAT

Koszty	Wyszczególnienie	Liczba jednostek (ilość)	Jednostkowy koszt (w złotych)	Całkowity koszt przy założeniu, że odsetek stad zakażonych wyniesie 5 ⁽¹⁾ (w złotych)	Finansowanie wspólnotowe (+/-)
1. Testów					
1.1. Koszt analizy próbek	test gE ELISA - wykonanie badania	8596729	4,80	41264299,00	+
1.2. Koszt pobrania próbek:	wynagrodzenie dla lekarzy weterynarii	8596729	5,20 ⁽²⁾	44702990,80	-
	wynagrodzenie dla osób wykonujących czynności pomocnicze	8596729	0,75	6447546,75	-
1.3. Inne koszty:	zakup zestawu do pobierania krwi wraz z jego unieszkodliwieniem	8596729	1,10	9456401,90	-
	unieszkodliwienie zestawu do pobierania krwi	8596729	0,062	532997,20	-
2. Szczepienia					
2.1. Zakup szczepionki	zakup szczepionki (dla 4 % świń zakażonych)	3154196	1,00	3154196,00	-
2.2. Koszt podania	podanie szczepionki	3154196	1,21	3816577,16	-
3. Uboju i zniszczenia					
3.1. Odszkodowanie za zwierzęta	zwierzęta poddane ubojowi lub zabite z nakazu powiatowego lekarza weterynarii (1 % świń zakażonych)	181281	200,00 ⁽³⁾	36256200,00	-
	zwierzęta padłe w wyniku przeprowadzenia zabiegów weterynaryjnych (0,01 % padnięć)	1000	400,00 ⁽⁴⁾	400000,00	-

3.2. Unieszkodliwienie zwłok zwierząt	unieszkodliwienie zwłok zwierząt zabitych w ramach programu (knury, prosięta) wraz z dostarczeniem zwłok do zakładu przetwórczego ⁽⁶⁾	56165	60,00 ⁽⁵⁾	3369900,00	-
	unieszkodliwienie zwłok zwierząt padłych w wyniku przeprowadzenia zabiegów weterynaryjnych (0,01 % padnięć) wraz z dostarczeniem zwłok do zakładu przetwórczego	1000	60,00 ⁽⁷⁾	60000,00	
4. Czyszczenie i odkażanie w stadach zakażonych ⁽⁸⁾	w stadach o obsadzie do 100 świń	22535	71,00	1599985,00	-
	w stadach o obsadzie powyżej 100 świń	1054	317,00	334118,00	-
OGÓŁEM				151395211,80	

(1) Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2009.

(2) Koszt szacunkowy. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii, wynagrodzenie za pobranie krwi do badań wynosi:

- 15,00 zł za pierwszą sztukę w stadzie,
- 4,50 zł za każde zwierzę od 2 do 5 sztuk w stadzie,
- 3,40 zł za każde następne zwierzę w stadzie powyżej 5 sztuk.

(3) Do określenia kosztu jednostkowego przyjęto średni koszt wyłaty odszkodowania za ubój lub zabicie wszystkich typów produkcyjnych świń, przy założeniu, że kwota odszkodowania za warchlaki, tuczniaki i lochy zostanie pomniejszona o kwotę sprzedaży żywca do rzeźni, a kwota odszkodowania za prosięta i knury wyniesie 100 %.

(4) Do określenia kosztu jednostkowego przyjęto, że średnia masa ciała świni wynosi około 100 kg, a cena za 1 kg żywca wieprzowego — 4 zł. Do określenia wysokości odszkodowania za świnię padłą w wyniku przeprowadzania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej stosuje się przepisy rozdziału 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a w szczególności art. 49 ust. 3 i 4 tej ustawy.

(5) Do określenia kosztu jednostkowego przyjęto, że średnia masa świni przeznaczanej do nieszkodliwienia wynosi 100 kg, a cena nieszkodliwienia 1 tony zwłok zwierzęcych wraz z dowozem do zakładu przetwórczego — 550 zł.

(6) Zakład przetwórczy w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92).

(7) Do określenia kosztu jednostkowego przyjęto, że średnia masa ciała świni wynosi około 100 kg, a cena nieszkodliwienia 1 kg zwłok zwierzęcych wraz z dowozem do zakładu przetwórczego — 0,60 zł.

(8) Koszt dotyczy czyszczenia i odkażania stad (obiektów budowlanych) uznanych za zakażone na podstawie wyników pierwszego i drugiego pobierania próbek, przy założeniu, że w zależności od województwa średni koszt czyszczenia i odkażania siedziby stada o obsadzie do 100 świń wyniesie 60—100 zł, a o obsadzie powyżej 100 świń — 300—400 zł.

Całkowity szacunkowy koszt realizacji programu w latach następnych przedstawia tabela nr 19.

Tabela 19. Całkowity szacunkowy koszt realizacji programu w latach następnych

Etap programu	Okres realizacji programu (rok)	Szacunkowy koszt realizacji programu (zł)
Kolejne etapy programu	2010	50 000 000
	2011	25 000 000
	2012	12 000 000
	2013	11 000 000

Głównym celem wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń jest uwolnienie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od tej choroby.

Realizacja programu w konsekwencji ma umożliwić swobodny handel świniami z państwami, które są wolne od choroby Aujeszkiego lub w których jest realizowany program zwalczania tej choroby. Zgodnie z decyzją Komisji 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkiego oraz kryteriów

przekazywania informacji o tej chorobie państwa, które nie są wolne od choroby Aujeszkiego lub które nie prowadzą programu zwalczania tej choroby, mają zakaz handlu świniami z państwami członkowskimi Unii Europejskiej lub ich regionami, które spełniają powyższe warunki.

Realizacja programu będzie miała wpływ na rynek pracy, na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionów, gdyż doprowadzi do poprawy sytuacji epizootycznej świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.